

دیوانی

ئادەم سەفی ئەللا

و

سەرئەنجامی قابیل و ھابیل

لە مەسحەفی موعجەمی کوردی - کەلامی یارسان

زنجيرەى لىكۆلىنەوھەكانى يارسان
لەژىر چاودىرىى
د . محەمەد ەلى سولتانى
ژمارە ۸

گهنجینه‌ی فه‌ره‌ه‌نگ و ئه‌ده‌ب و ئاینی کوردی

دیوانی

ئاده‌م سه‌فی ئه‌للا

و

سه‌رئه‌نجامی قابیل و هابیل

له مه‌سه‌حه‌فی موعجه‌می کوردی - که‌لامی یارسان

پیشه‌کی و پیداجوونه‌وه‌ی

د. محمه‌د عه‌لی سو‌لتانی

ده‌زگای چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی ئاراس

هه‌ولیر - هه‌ریمی کوردستانی عێراق

هه‌موو مافیک هاتووته پاراستن ©
دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی ئاراس
شه‌قامی گولان - هه‌ولیر
هه‌ریمی کوردستانی عیراق
هه‌گبه‌ی ئه‌لیکترۆنی aras@araspess.com
وارگه‌ی ئینته‌رنیتت www.araspublishers.com
ته‌له‌فۆن: 00964 (0) 66 224 49 35
دهزگای ئاراس له ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتووته دامه‌زران

دیوانی ئاده‌م - سه‌فی ئه‌للا و سه‌ره‌نجامی قابیل و هابیل
پیشه‌کی و پیداجوونه‌وه‌ی: د. محهمه‌د عه‌لی سوڵتانی
کتیبه‌ی ئاراس ژماره: ١١٥٢
چاپی یه‌که‌م ٢٠١١
تیریز: ٦٠٠ دانه
چاپخانه‌ی ئاراس - هه‌ولیر
ژماره‌ی سپاردن له به‌رپه‌وه‌به‌رایه‌تی گشتی کتبخانه گشتیه‌کان ٧٢١ - ٢٠١١
نه‌خشانندی ناوه‌وه و رازاندنه‌وه‌ی به‌رگ: ئاراس ئه‌کرهم
هه‌له‌گری: شه‌یرزاد فه‌قی ئیسماعیل

ئوستاد ئعزەم
پۆسە فەرمايد ئوستاد ئعزەم
كەلامى قەدىم مەعجەمى ئادەم
نەقلەن جە ئەلواح سىياھى قەلەم

ياھو

ديوانى ئادەم سەفى اللہ و سەرەنجامى قابىل و ھابىل بەشىكە لە دەسپىكى كەلامى يارسان. پىكھاتە ناسىي و تەھى كەلامى، شىوھى ھىنانە ئاراي بابەت لەبوارى ئافراندى مرؤف و ئىبلىس، فەلسەفەھى قوربانى، شەرى نىوان ھابىل و قابىل و فىربوون لە (دال) ھوھ بۆ ئەسپەرەدەکردنى مردووەكان، برووسكەسەرەتايىيەكانى عەشق و سۆز لەمرؤفا، پىگەو پلەھى شەيس - ى پىغەمبەر بۆ بەردەوامکردنى بەرەھى ئادەم و چەمكى زەمان (دۆنادۆن) و لىكدانەوھى ناسكارىانەو چۆنپەتايىيەكەھى، ئاينى مەجووس و پىشەنگەكانى و گرىنگى سەرزەوينى ئەفغانستان لەم ئاينەدا، پىكھاتنى دەستەھى فرىشتەو مەلائىكەكان و وتوويژيان لەگەل يەكتەر و ھاتنە ئاراي بابەت پىرؤز (مەرەمو) و خولقانى زاتى پىرؤز (اقدس) نوورى و دەرکەوتنى (عز و عزبى) و پلەو پايەھى ھەزرتى ئادەم و پىغەمبەرى خاتەم (د.خ)، مردنى ئادەم سەفى اللہ و تۆبەکردنى و چىرۆكى ھاتنى ئىبراھىمى خەلىل و پرسی فرۆشتنى بوت و شكاندى بوتەكان و دادگەبى كرانى و وتوويژى لەگەل نەمروود و ھەزىرانى ئەو سەردەمەو ھەروھە ئازەرى* باوكى، لەو نووسراوھ بەنرخەدا، بەگىرانەوھى تايپەتى

* بەئاشكرا قورئانى پىرؤز لە ئايەتى ۷۴ى سوورەتى ئەنعامدا دەفەرمووى:

وَ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ أَنْزِرْ لِي سُلُوكًا مِثْلَ سُلُوكِ الْآخَرِينَ... ھەزرتى ئىبراھىم كورى ئازەرە. ئازەر وشەپەكى غەبرى عەرەبىيە و بەپىتى بەلگەھى تەواو و حاشاھەلنەگرى قورئانى و مېژووبى و تەوراتى، بنەمالەھى پىغەمبەر (د.خ) بنەمالەھىكى غەبرى عەرەب و دانىشتووى كوردستانى ئىستا بوون كە كۆچيان كردووه بۆ ولاتى عەرەبستان. =

کوردی که پتوهریکی دیار و دهرکهوتوو له نیوان گپرانهوهی تهورات و قورئانی

= یهکهم، نهوهی که بهگویرهی فرموودهی سفری (پهیدابوون) له کتیبی پیروزی تهورات (پهیمانی کۆن)، بهشی دهیم، دیری ۱۰-۱۱ سبارت به سهرزوهینی نه مروود باس کراوه که سههنتای سنووری ولاتهکهی نهو بابل بووه و نه رک و نه ککه و کله له سهرزوهینی شنغار و... نهو ناوه جوگرافیا بیبانه بهتایبته شنغار (شنگال) و ولاتی چهزرتی ئیبراهیم و نه مروود روون دهکاتهوه و سهرچاوه بریوایتکراوه میژوو بیبانه ئیبراهیم و سیاوهش و هندی جار ئیبراهیم و زهردهشت بهیهکیک دهزانن که نهو بوچوونه گهیشتووته ناستی متمانه داری و حاشاهه لنه گره و له جیگهی خویدا بهوردی باسم لی کردوووه و له لایهکی ترهوه میژووی دوورگهی عه ره ب، به ناشکرا عه دنانییه کان که هۆزیک قورهیسی بوون، به موسسه عه رب واته به عه ره بکراو ناو دهبات و ره سه نایه تی عه ره بیوون ده که رینته وه بو قحطانییه کان که له باشووری دوورگهی عه ره بیدا ژیاون و به ناشکرا و به گپرانه وهی نایه ته کانی قورئانی پیروژ، چهزرتی پیغه مبه ری مه زن (د.خ) و بنه ماله به پیزه کهی، نه ده بیات و زمانی عه ره بییان زۆر لا گرینگ نه بووه و هه روا که له راقه و شیکردنه وهی نایه تی پیروزی (فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسُ بَازِغَةً قَالَ: هَذَا رَبِّي، هَذَا أَكْبَرُ) (سوورتهی نهعام، نایه تی ۷۸)، چهزرتی ئیبراهیم بو هه تاو که میبینهی مه جازییه، ده بوا (هذه) به کار بهتایبته و ههروه ها له نایه تی ۶۳ سوورتهی تاها: (إِنَّ هَذَا لِسَاحِرَانِ) و چه دیسی (مَنْ حَبَّ حَبِيبَتَاهُ لَمْ يَكُنْ بَعْدَ الْعَصْرِ)، ده بیان چه دیسی تر هه ن که به لگهی ئاشکران و به ناسانی نا کرئ تیپه ر بکریت. ههروه ها بو شیکردنه وهی نایه تی ۶۸ سوورتهی نه نبیا و نایه تی ۱۶ سوورتهی فهتخ سه بارت به سه ره له دانی گه لی کورد، ده کرئ سه ردانی سه رچاوه کانی رووحو له عانی، دوورده وله نسوور، ئیبنی که سیر، نه لیزان، نه لئسابه، مه سنه دی تهیرانی، نه لقامووس، ته فسیری جه لاله یین، که شاف و... بکه یین. دوای نه وهش، نهو ره وایه تهی که پیغه مبه ری مه زن (د.خ) واتای وشه عه ره بییه کۆنه کانی له چهزرتی نه بویه کر پرسیه وه و... نه مانه هه موو په لکیشمان دهکات به ره وه به لگه مه ندبوون و بریوایتکراوی ره وایه ته که لامیه به هیزتره کان و ره سه نایه تی پرسه که. دهقی نهو نووسراوانه جگه له مه سه له ی بیرو بریوایی، له گرینگترین سه رچاوه میژوو بیبانه کانی گه لی کورد و نه ده بیاتی کوردی دپته نه ژمار، که مه خابن توژهران و ناوهنده فه رهنگی و زانسته بییه کانی پتوهندیدار هه یج سه رنجیک ناده نه ناوه رۆک و بایهخی نهو پرسانه؟! له حالیکدا له نه وروپا و ناوهنده رۆه لاتناسیه کان زانایانی لیها توو ته مه نی خو یان بو لیکوئینه وه و توژیینه وه له سه ر نهو پرسانه ترخان دهکن.

پیرۆزدا، باس کراوه. بایه‌خی ئەم نووسراوه‌یه له‌رووی برۆاییه‌وه پێگه‌ی تایبه‌تی خۆی هه‌یه و وه‌ک کتێبه‌ پیرۆزه‌کانی دیکه‌ بۆ ناسینی ئاینی که‌وناری یارسان به‌لگه‌یه‌کی برۆاپێکراو و پته‌وه‌ که‌ له‌ بواره‌ جیا‌جیا‌کانی زانستی، وێژه‌یی، میژوویی و پێوه‌ندییه‌کانی نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یی بابه‌تگه‌لیکی زۆر سه‌رنج‌راکێش و خاوه‌ن متمانه‌ی له‌ خۆیدا جێ‌ کردووه‌ته‌وه. تا ئێستا له‌ رووی زانستی به‌لاغه‌ و جوانی ناسیی ئەده‌بییه‌وه ئەم ده‌قانه‌ لێک‌ نه‌دراونه‌ته‌وه و به‌وردبینییه‌وه چاویان لێ‌ نه‌کراوه. له‌لایه‌کی تریشه‌وه، ئەم نووسراوانه‌ وه‌ک یه‌که‌م ده‌قه‌ نووسراوه‌کانی کوردی وه‌ک رینۆئینکی بیرو برۆایی و ئاینی ده‌ستمان ده‌گریت و چاومان روون ده‌کاته‌وه بۆ که‌لک‌ وه‌رگرتن له‌ وشه‌کانی هه‌موو زاراوه‌کانی زمانی کوردی و له‌وه‌ ده‌قانه‌دا له‌ وشه‌ و زاراوه‌ی هه‌ر چوار پارچه‌ی کوردستان (ئێران، عێراق، تورکیا و سووریا) که‌لک‌ وه‌رگیردراوه‌ و تا ئێستا له‌ هه‌یج کتێب و نووسراوه‌یه‌که‌دا هه‌یج ئاماژه‌یه‌ک به‌و تایبه‌تمه‌ندییه‌ به‌نرخانه‌ نه‌کراوه. بابه‌تیکی تر، جیا‌وازی‌بوونی گێڕانه‌وه‌ی ئەده‌بی و میژوویی ئەم نووسراوه‌یه‌یه‌ که‌ رابردووی هزری و که‌لتووری گه‌لی کورد له‌ گه‌لانی تری رۆه‌لاتی ناخین جیا ده‌کاته‌وه و ده‌یخاته‌ ریزی گه‌لانی خاوه‌ن شارستانیه‌ت و له‌ میژینه‌ی وه‌ک ئێران، یۆنان، میسر، هیند و... له‌ رووی بیرو برۆاشه‌وه‌ نزیکي ده‌کاته‌وه له‌ دراوسێ‌کانی وه‌ک تورکیا، ئازهربايجان، ئه‌رمه‌نستان و ئه‌فغانستان. باسکردن بۆ شیکاری ئه‌و بابه‌تانه‌ی که‌ به‌شێ‌وه‌ی گشتی ئاماژه‌م پێ‌ کردن، بۆ ده‌رفه‌تیکی تر داده‌نێم و سه‌باره‌ت به‌م نووسراوه‌ به‌بایه‌خ و تایبه‌ته‌ ئه‌بێ‌ سپاسی فراوان پێشکێش به‌مامۆستای به‌رپێز فه‌له‌که‌دین کاکه‌یی بکه‌م که‌ به‌رده‌وام له‌ بواری میژوو و فه‌ره‌نگ و وێژه‌ی گه‌لی کورددا چالاک و خاوه‌ن را‌ بووه‌ و خاوه‌نی بیر و ئە‌ندیشه‌یه‌کی نوێیه، که‌ ئە‌و ده‌قه‌ ده‌ست‌نووسه‌ی له‌ کتێبخانه‌که‌ی خۆیدا پاراستووه‌و ماوه‌ی که‌لک‌ لێ‌ وه‌رگرتنی داوه. به‌رپێزی فه‌رموویه‌تی: ئە‌م ده‌قه‌ ده‌ست‌نووسه‌، له‌لایه‌ن خوالێ‌خۆش‌بوو برزوو کاکه‌یی له‌ دۆستداران و لایه‌نگرانی ده‌قه‌ ئاینیه‌کانی یارسانه‌وه‌ نووسراوه‌ که‌ له‌ سالانی ئاواره‌یی و په‌رێ‌وه‌ییدا له‌ کتێبخانه‌کانی به‌غدا روونوسی کردووه. هه‌یوای ته‌ندروستی و ته‌مه‌ن درێژیم بۆ مامۆستا هه‌یه‌و رۆ‌جی خوالێ‌خۆش‌بوو برزوو کاکه‌ییش شاد و له‌ په‌نای پیرو پاشا دا‌بێت.

د. محمه‌د عه‌لی سوڵتانی

حق الله دائم

ئوســـــــتاد ئهـــــــزم
بو سهـــــــفهـــــــر مايهـــــــد ئوستاد ئهـــــــزم
كهـــــــلامى قهـــــــديم مهـــــــعجهـــــــمى ئاـــــــدم
نهـــــــقلهـــــــن چهـــــــ ئهـــــــلواح ســـــــياھى قهـــــــلهـــــــم
ههـــــــرچى ويهـــــــردهـــــــن كهـــــــردهـــــــى ئهـــــــزهـــــــلى
باس سهـــــــرئنهـــــــنجام پهـــــــى گـــــــردو گهـــــــلى
گهـــــــر بهـــــــجفت و جام ئهـــــــر وهـــــــمهـــــــعهـــــــزهـــــــلى
لهـــــــ روژ تا بهـــــــشهـــــــو عومـــــــرو عهـــــــمهـــــــلى
گيانى لهـــــــ جسمى دهـــــــردهـــــــچى بهـــــــدوون
حوكمهـــــــن ديهـــــــوه ههـــــــمهـــــــ دهـــــــگورى شوون
ئايهـــــــ بهـــــــسوورتهـــــــ مهـــــــخلوقى ديگهـــــــر
بهـــــــشكل ئينسان ئهـــــــر وهـــــــ غهـــــــيرهـــــــلبهـــــــشهـــــــر
ئوهـــــــى دهـــــــنووشى بادهـــــــى مهـــــــرگ خـــــــوئى
نازانى چى بوو نووســـــــراوه بـــــــئى
فعلا لهـــــــ مهـــــــعجهـــــــم گشت نووســـــــراوه
ميرد لهـــــــخپـــــــر و شهـــــــر چى پـــــــئى دراوه
كهـــــــردهـــــــدار لهـــــــگهـــــــل كهـــــــردهـــــــى روژ هـــــــق
بهـــــــدكاران دهـــــــخهـــــــمهـــــــ بهـــــــ نار دوزهـــــــق

دوزهق و بههشت لهکرد و کویه
ئینسان چی دهکات هه ئهوهی بویه
ئهزیش ههچهندي کردو کۆم دهکرد
لهوهی زیاتر هیچم شک نهبرد
ئهوهل و ئاخیر خوم بهجی ئاورد
خودام هه یهکه نهزاد و نه مرد
قورئان کتابه ئهحمده رهسووله
ههچی تیدا بی ئهوهمان قهبووله
قهولی ئایهتی نهبی مهجهووله
خودامان یهکه هه خوی عه دووله
له رهه به هری ئه و چوار یار ئه بی
ئه بی بهکر و عومه ره عوسمان و علی
هه یهک ره به هری روژ نه زهلی
نووسراوه بۆی که رده و عه مه لی
ئیهستا که ئیمه هیچ نابین وهک یهک
هه وهک جه ندرمه ی چه کدار و بی چهک
وهک ئارد خه لیت وه نه ندهک نه ندهک
مه خلوقی زۆرین مه لامانیش یهک
چوارده ته به قه ئه رزو ئاسمان
تیدا ده سوورئ هه فته و هه فته وان
له بق ژماره ی سه مانگ و سالان
زاهیه رو باتن له هه موو لامان
که ی دهکات زهوور کئ ده بی په نهان

دوازده بروج ئاسمان ئەفلاک
مەخلوقی قودرەت مەولای تەنھا تاک
هەر لە هەمل و گاه جەوزا و سەرەتان
پاریزگاری شیر سونبلەو میزان
عەقرب وایله جەد بەقەوس و کەمان
دەلو خالی کرد گوم ئاوی حووتان
گاہی ویرانە و گاه گاه ئاوەدان
هەر خۆی دەمینی مەولای ئینس و جان

مهیدهئی تهرکیب قالبی دوو تهن

ئینسان له گل
شهیتان له نار انسانى له گل
ههردووکى خولقان سولتان عادل
به عرفانى پاک رهشیدی فاعل
قالبی دوو تهن عاجل و ئاجل
تهرکیبی ئه وهل و ئاخر بوو کامل
ساج و کوچکانى له بهردى ئه سه م
جان بنى جان نووسى بهقه له م
له بق عه زازیل دووه می ئادم
کى ساجى بر کرد نار له جهه نه م
بو سه نگه هائیل هینایه بهرده م
له ژیر ساجدا خاکی بوو ئادم
جانیش خهلقیابوو له نار سه بوون
هه ر وهک عه زازیل به تاو سى چوون
روژ ساج نار چه ژن مياره گ
بو مه له ک تاووسى و باقى مه لائک
ئه وساکه ئادم له ژیر ساج نار
عومر هزار سال بوى بریا قه رار

کوچکانی له بهرد ئه سه م بوو حاصل
قالب جهسته ی تیدا بوو نازل
هه ر وهک گۆزه ی گل برشته ی کهواز
قالبی ریژا ساحیب عهدل ناز
ئهوسا دای مه زران قهوسیکی له دهشت
له سه ر دوو قاپی دوزه خه و به هه شت

مه بده ئی خولقاندنی هه وا

له سار سیبهر ئه و دار توویا
له بهین گولزار به هه شتا ماوا
نه گه رمای خورشید نه تاریکه شه و
له و شوق ئاده م دیده ی چوویه خه و
حه و له ده نه ی چه فت چه پی دا
به ده سستی جبریل وه ئه مر خودا
له په هلو ی ئاده م رای کیشا به دهر
شیلا ی به قالب ئه شکال به شه ر
ئه رواحی پیدا بو جفت و جامی
هه زار مه رحه با بو سه ره ئه نجامی

الله فه رمووی به مه له ک طاؤس

ئه زلی له بو توو بریاری ئه ده م
تابع تاؤس په ر پیش که شت ده که م
له توو گرووه ی ئه ز ده که م په پیدا
شه رتیان بتون بی له عاله م وه لاه

ئەسمى ئەعزەمت بوو بە عەزائیل
لەسەر وەزیران میکال وە جبریل
ئەمیری عادل سولتان ئەقدهم
زاهیر و باتن گردین عالەم
ئەوہل و ئاخەر کە بود و نەبوود
لە قال و بە لا چی ها لە وجود
لەئەز بەولاوہ هیچ نەکەئى سجوود
عاسیان دەخەم وەنار بی دوود

تهوق له عننهت بار

لهسه ر دوو درگای بههشت و دوزهق
قهوسیکی لیدا پی بن موهسهق
لهو درگای جهننهت دو دارهی بهله ح
ئاگری بی دوود وهک قهوس و قهدهح
بهحوکم و فهرمان دههندهی جهلیل
کهسی بهله عننهت خوئی دهبی نهلیل
ههم تهوق غهزهب له بهرد سجیل
نار جهههه نههم لی دهبوو نهزیل
ئهویش له معجز علی القدیر
جهزای تاوهنبار عهزاب سهعیر
له گولزار و گههشت
ئهرواح عالم له گولزار و گهشت
عهرش شاههه لگیر مه لاک بوون ههشت
دهکردن سهیران دهروازهی بههشت
عهزایل دهیگو داخو کامین کهس
جهزای پی نهدهن تا ناخر نهفهس
له عننهتی دهکهس بوی نالی بهس
مهولامان یهکه بق بی کهسان کهس

ئاخر سەرئەنجام خوی له ملی کرد
خودامان یەكە بەلەعنەتی برد
لهو سەردا بەئەمر کارساز کەریم
دەبیتەخەتیب ئەسحاب الجحیم
یەك یەك جەریمەئێ گشتیان دەخوینی
جەرگیان بەئاگر زەقوم دەردینی
ئەمە وەزیفەئێ شەیتانە لەوئێ
له بئس المصیر وایان پئێ دەلئێ
ئەریئێ هەئێ خەلکئێ بەد ئەهلی جەهەننەم
جەزاتان حەقە بئێ زیاد و کەم
حرس و ئەفستان بەفسقە و فجور
خۆتان له راستئێ لاتان دا بەدوور
لۆمەئێ مجرمین ئەو دەکات لەوئێ
هەمووی کە راستەدرۆئێ لئێ نەوئێ
ئینتقام حەق دەکەن جئێ بەجئێ
خودام بئێ خەو، خەلکئێش دەخەوئێ

قاتیل ئه‌وه‌ل

فه‌رزهند ئه‌وه‌ل ئاده‌م قاتیل ئه‌وه‌ل
قه‌ست برای کرد له شاخ و جه‌وه‌ل
له‌بۆنه‌ی ئه‌قلیم چونکه جفتی بوو
به‌عه‌کسی ئایه‌ت ئه‌وه‌ی لێ ده‌رچوو
قابیل و ئه‌قلیم خوشک و برانه
هه‌م له ئه‌وه‌ل زگ دایه حه‌وانه
هابیل و غه‌یسا له‌پاشی ئه‌وان
دوو هه‌م زگی بوونه له غیره الجنان (له‌دوره‌وی جه‌ننه‌ت)
حه‌وا له ئاده‌م بیست زگی زایی
له‌فه دوانه شیس (شیث) به‌ته‌نیایی
چونکه کس نه‌بوو وه‌ک به‌نی به‌شه‌ر
له بۆیان ئایه‌ت مع‌جه‌م هاته‌ ده‌ر
ئه‌ی لف به‌ئولف بدن به‌شوه‌ر
ته‌جاوز له حه‌ق نه‌که‌ن زیاتر
ئه‌مه‌ی قه‌رار بوو حه‌زرتی ئاده‌م
وفقاً به‌ئایه‌ت کتاب مع‌جه‌م
بۆ فایده‌ قابیل قه‌بولی نه‌کرد
بۆ حسن ئه‌قلیم عه‌شقی له دل برد

حەزرەتی ئادەم ھەمووی گەردۆ کرد
 لقی ئەمەکەھی بۆ ئەوەکەھی برد
 گشت جی بەجی بوو بە عینایەت
 قابیل و ھابیل بوون بە روایەت
 قابیلش دەی گو ھیچ فەرقي نییە
 ھەموویان لە یەک زگ پەیدا بییە
 ئەی لف و ئەولف خوشک و برامن
 ئیو بەخلاف حەقیقەت دەچن
 ئەقلیم و غەیسای ئەم دوو خوشکانە
 ھەر دووکیان لە زگ دایە ھوانە
 ئەمەتە المغیث ھەم خوشک ئەقلیم
 لە باوانییان ھیچ فەرقي نەدیم
 ئادەمیش فەرمووی لەبەر ئیمانی
 ھەر دووکیان بدەن زۆرو قوربانی
 کامیان قوربانی فەبوول بی لەو سەر
 ئەقلیم بۆ ئەو بی غەیسای بۆ دیگەر

قوچ قوربانی

ھابیل ئاوردش ئەو قوچ قوربان
 قابیلش ئاورد سفرەی پرچە نان
 ئەو جەبەل توبە بەردشان پەیی بان
 چەوشونە دوعای نەزیشان وانان
 ھاستشان ھەجا ئامایی بەوار
 ناگاہ پەیدا بی یەک بلوتەیی نار

بريسكهى بهرقش دا بهو كەش و كوهسار
قوچ قوربانى هابيل شى وهتار
لهو رۆژه قابيل عهقلى شىواوه
رهنجى بى وهر بوو لهههر دوو لاوه
لهئاخر تهديبر رۆژى گهراوه
بۆ فهتارهتى واى لهخۆى داوه
ئهمانى لهسهه هابيل نهماوه
به ئهمانهتى بۆى دانراوه
لهلايهن ئادهم تهنبىيه داوه
چاوى بههابيل بى لهوناوه
قابيل له ئادهم خهيانهتى كرد
بۆ گيان هابيل وهشهه دهستى برد

هابيل دهلى

بۆ كوشتار من توو دهستت دىنى
ئەقلىميش لهئەز تهبگا دهستىنى
من دهستم نا بهم بودارو بهرد
بهنسبت كهه ههناسان سهرد
توو قهستم دهكهى دهمكوژى وهبهرد
خۆى دهمان بينى پادشاي ئەحهه
ههه چهند رجاي كرد نهگهريا لههنگ
سههنگوونى كرد به ئەسبابى جههنگ
دهشهوا نه رۆژ دل به جوشهوه
هابىلى گردها وه بهدۆشهوه - (شان)

په‌شیمان بوو خار خاتر ریش
جه‌نازه‌ی هابیل حهل ده‌گرد به‌کیش

دوو دالی سیاه

ده‌کردن په‌روان
دوو دالی سیاه ده‌کردن په‌روان
گاه‌ی بو پایین گاه‌گاه بو‌ه‌وران
سیاه دایکی ره‌شه دال کوشت
وه‌چه‌نگال چه‌نگ هه‌وای دا وه‌پشت
له‌و لاه‌و له‌له‌رز خاکی ههل دری
تیدا ده‌فنی کرد دیسانه ههل فری
قابیل خو‌ی به‌خو‌ی گویتی هه‌ی هاوار
هوشم پی نه‌بوو وهک ته‌یر بالدار
ئه‌وسا که هه‌لسا له‌و شوونه به‌و حال
جه‌سته‌ی هابیلی قایم کرد له‌چال
ده‌لیل پینای ئه‌م حال و له‌و حال
خودامان په‌که‌هه‌ی ذوالجلال

دوعای هابیل بو‌قوربان سوخه‌ن

حق الله ئامین شوکرانه به‌توو
شای سحابیب که‌ره‌م
ره‌زاق ده‌هنده‌ی گردین عاله‌م
به‌ئی‌خالص پاک مه‌لائکانت
گروی صالحین ئه‌رزو ئاسمانت

وهم تیغسه دائم بپریارت دابی
که ردهی به ئیحسان رهوای ئه جراء بی
به نوختی قهلهم دائی دهوا بی
دوعای موسته جاب سوخن وه جابی
شم شیر میردان دایم به پرابی
سفره ی خانه دان فانی خودابی
به زکری حکمهت معجهم ئادهم
وه نور ره حمهت سه ر پالا عالهم
سوخن قه بول که ی له بهر دیوانت
ئید له باتی ئه نر که ی به قوربان
چینه زیاتر نه داروم مه تل ب
ئه ختیار به تو ده هنده ی سه به ب
ئه وسا که ئاما یه ک بلوته نار
قوچ قوربانیش ئیداشی به تار
ئه ی والله وه دین شای په روه رگار
چه و دما قابیل وه عشق ئه قلیم
فکرش زایل بی دیوانه و سه قسیم
عشقه شقش دانه دل وه ک نار جه حیم
ویل بی نه سیرات راگه ی موسته قیم
بوو به سه ر کونه ی قاتل ئه وهل
راز ماجه راش ئیده ن مه که مه ل
ئه گه ر ده مزانی ئه ز ده مینم زور
ده نووسیم دیوان مه خلوق بی گور

سه لام بی له شیس (شیث) وارس ئادهم
باقی سه رئه نجام سو حفی موقه دهم

عنه نقا و هالخه تیف

ئهو دایه حهوا ئه وهل زهمانه
بیست زگی زایی لفه دوانه
ئیللا شیس (شیث) نه بی ئهو به ته نهایی
وارثی ئادهم بوو له دوایی
عنه نقا له ناکام شهوی هل گیریه
عاقبهت وهدس کهسی کوشریه
عهوج پهیدا بوو له عنه نقا و غه تیف
دهر چوو له سینه گ به حالی که سیف
عهوج حیاتیه به جوره خوسا
گه یشته زهمان زهوور موسا (موسی)
ئهو بو ماهی خور دهوره ی توفانی
دهس به که شتی نوح ئاو تازرانی
موسی مه شغول بوو به جهنگی فرعون
لهو کاته عهوج گه یشته ئهو شون
به گیان موسی هره شهی ئه دا
موسی په لاری لی گرت به عهسا
په لار موسی دای له قاپ پای
قچی نهرم کرد کهس نه کرد دهوای
لاقی که فته بان پانی به حر نیل
لاری ما وه جی وه زاری و ذلیل

سوقسان لاقى دەمى بوو بە پرد
عیلاج مەرگی هیچ کەس نەکرد
بوو بەخۆراکی حیوانات کەش
چەقەل و روبا گورگ و دال رەش
گیانی تەسلیم کرد بەغەیبى خودا
بى قەبەر و مەزار خاکی ماوه جا
بەم جورە مەولام دونى پى گوراه
بوکردو کەرەم روژ مەحشەرگاھ
کەلام مېژووی معجەمى ئادەم
بوو بەسەرئەنجام ماجەرەى عالەم
زەمانى مېژوو شیخ ئەبوالبەشەر
لەئاخر زەمان ئەحمەدى سەرور
یەئنى محەمەد فەخرى کائانات
خۆشەویستى حەق لەو ذات و ئەیذات

مەجموع ئادەم

مەجموع ئادەم پەنجا ھەزار بوو
ئادەم و حەوا ھەر وا ھات و چوو
لە یەك ئادەمى بو ئادەمى تر
پەنجا ھەزار سال ئارای بوو بەسەر
ھەرکامى دەھات سەفى بوو لە ذات
کۆچى دەرباز بوو لە پردى سیرات
قافلە و قەتاران مەخلوقاتى زوو
ھەرکە لەچشتى قالبى دەبوو

چهند دهفعه ههروا دههات و دهچوو
ههه عاقبتهته نهزير يهكي بوو
پهجا ههزار كهس بهشير و نهزير
ههه محهمهه بو له ئاخهر بهسير
ههه يهك لهچشته گهيشته مهنزل
ئاخهر ئادهه بوو قالبه له گل
ئيمه له نهساب ئاخهر ئادههين
داخو چهند دهفعه قالب دهگورين
خودامان يهكه حهق الله ئامين
والحمد لله رب العالمين

دون قهديمي

بو كهس ناناسي دون قهديمي
نازير پهروهدهي دار النعيمي
زهنت كور وهبي لهسهه غهشيمي
كهه كهس دناسي دون قهديمي
كهس نابيني شاي پهروهدهگار
رهنگي روناكهه ها له پهردهيي تار
باقي مهخلوقات ههروهك ميوهه دار
ههه يهكه بهيهك رهنگ محلي دا قههههه
ميوههه فراوان به ئيختلافي
جيا جيايه ههول و نهوصافي
وهك جههوزو مازي بيان دار بههههه
هههه كامين محلي ديگههه نههههه

ئىختلاف رەنگ مىردان مەۋجۇد
لەگەل يەكتىرى مۇتابق نەبوود
تىكە بەتەمسىل فەرق رۆژ و شەو
جفت جفت دە خولقى ئەۋىش وەكو ئەو

دون قەدىمەى

بۆكەس ناناسى دون قەدىمەى
لەلای خوداۋەند تو وەك بەھىمەى
چىشتى نابەدەد دەستى لى نەدەى
چى ھا لەبەر چاۋ كارى پى دەكەى
بارو بارخانەى كۆچت لى دەخەى
لەۋەلا چى بوۋى ئاخىرىش ئەۋەى
ئەگەر باۋە بوۋى ئىستەكە نەۋەى
لە دار الفنا ۋەختى كۆچت كەرد
بەر لە توو چەندى مەخلوقاتىش مرد
ھەر يەك بەيەك رەنگ ئەسبەبى ھەبو
طبعاً بەعزىكى لەيات دەرچوو
تو ھەم بەو جورە ۋەعدەى حەقت بوو
ۋەختى كۆچت كەرد لەيات دەرچوو
كەسىكم نە بىست دونى بىتە ياد
ئىلا گىروۋەى لە ئادەمى زاد
چل كەس ئەۋتاد ئەرزو سەمەيە
ھەفت قوۋەت بى عدول ھەفتىش لەلایە

ئەمانە ھەروا دوو ھەفت و چل کەس
مەسئۆلی دونیان بۆ ئاخر نەفەس
دون وە دون دائم یەکتەر دەناسن
مایەیی خێر و شەر گشت دەنگوباسن
خورشید پرنوور بو حەق الناسن
بۆ دروونەیی چەفتان قەیناغ و داسن
دائم یەکتەرەک زیارەت دەکەن
بۆ عەدل و ئەوزان بیریاریش ئەدەن
تیغ و قەلاوس ئەلماس تەراشن
بوتار دەیی جور روشنایی باشن
بو ئاویک خومن لە ئاوی خیمەن
پاسەوانی ئەقتار ھەموو جیگە ھەن
ھەرکە تیدا بی کاری رەوایە
مەولایی لا شەرەیک ذاتی پیدایە
چوار تەنی دیگەر لەلای خودایە
جبریل و میکال بونیامی وایە
ھەفتاد و دوو کەس میردی دونیایە
بۆ دین و دنیا سەریان فیدایە
لەگەرمای خورشید وەرەبەرسایە
کوورەیی جەھەننەم ھەیی جانی دایە
نەوت و دووی دیش ھا لە دەریایە
دەستووری ئەقەدەم پەیان دریاپە

پهروانهی پرتاو بۆ هه مـوو لایه
ملک و مهله کووت باد و هه وایه
خاکی زهرده مل ئه رزی مـوقه دهس (ارض مقدس)
هه مووی ها به دهس که سدار و بی کهس
گشتی بۆ مه خلوق ذاتی خودایه
دهسه لاتت چی بوو له مه و به وایه
وهه پیم بلی چیت پی درایه
ئه و گرده لاچوو ئه م گرده وایه
قانون قه دیم گشتی یه ک جایه
خه لکیش وه بازار کۆلان و کایه
وه بهینی خه لکان نه خه ی ئاژاوه
وریای حالت به له م که وله خاوه
ئه گهر بیداری هه ئسه وه پاوه
میگردان پاکت له پیسی لاوه
به قه ولی چه فتان مه چوو به راوه
دامه و فاقیان دابو شراره

ئەو دىن مەجووس

مېتەدایى مەزھەر ئەو دىن مەجووس
عەقىدەى قابىل بوو بە چارەنووس
بۆ خۆى و ئەقلىم ئەلباقى نىووس
سوجدەيان دەکرد بەو نار قابوس
چونکہ ئادەمىش خىودای نەدیە
خۆیشى ناناسى رەنگى لە چىیە
وہلەو کەسە لەوى باسى کىردیە
لەگەل ئادەمدا قىسەى وا بییە
لە بوتەى (أدریس) باسىكى ھەیە
ھىچ کامیان خودای بەچا و نەدییە
لەپشت پەردەى غەیبەرى ستار
گوفتوگووى دەکرد ھىچ نابوو دیار
قابىل لەکاتى قوربان ھابىل
چاوى کەفتە نار نور یوخائىل
قوربان ھابىل وەقتى چوو بەگەشت
ئاگر ھەلى گىرت بردى بۆ بەھەشت
سفرەو نانەکەى قابىل ما وەجى
شەرارەى ئاگر بۆى نەکەفتە رى

قَابِيل لَهو بۆنَه نَه قَشَشَهى لَهوَل بَرِد
ئَاگَرى بَه نَوور خَوْدَاى قَه بَوول كَرِد
لَهو سَه رِدَا و مَخْتى خَه لَكى زورو بوو
قَابِيل بۆ مَلكى (ئَه فَاغَانِسْتَان) چوو
خَه لَكَانِيَش لَه گَه لَ (ئَه قَلِيم) و (قَابِووس)
دَه كَرِدن تَاعَه ت بَهو نَار مَه چَووس
بَه دَه وِرَان و گَه شَت ئَهو نَارو جَموور
دَه كَرِدن تَه وَا ف بَه عَه زَم ئَموور
قَابِيل لَه ئَه قَلِيم دوو فَه رَزَه ندى بوو
هِي چِيَان لَه دُونِيَا بَه خِيَرِدَا نَه چوو
ئَه وَه لى كَوْر بوو ئَه وَه كَه يَشِي لَال
دَائِم دَه جَوْشِيَان بَه جَه نَگ و جَوْدَال
رَوْژى بَه عَادَه ت گَر دَه وَه بَوون لَه مَال
دَايَك و بَاوَك لَه گَه لَ كَوور و لَال
دِيَسَان كَوْر و لَال هَه رِدوو بوونَه جَه نَگ
كَوْر هِي چ نَابِيْنى لَال نَاژنَه فى دَه نَگ
كَوْر بَه دَه نَگ بَا هَا تَه گِيَان لَال
لال چوو لَه بۆ پَشْت بَاوَكِيَان لَه مَال
كَوْر وَه پَالَه قَه بَاوَكِيَانى كَوشْت
جَه رَگ دَايَكْش بَرى وَه يَه ك مَشْت

حَق اللّٰه فَه رَمُوْرى

ئَه رى هَهى وَه زِيْرَان دِيَوَان شَاهِيْم
لَه بۆ سَه رِيَسَات ئَه حَكَام بَا قَلِيم

بۆ وارسى شيس (شيث) خهليفه دانهم
نازر بى وهبان ئهسباب عالم
احساي عدالت دار دونيا كه
توم و ههرمه لهيهك جيا كه

يونيام اقدوس دهلى

بهلى الاهى پادشاهى يهكون
فرمانت باشه اختيار بتون

ميكائيل دهلى

بهلى پادشاه ساحيب عدل و ناز
حوكمت رهوايه بيناي سهبه ساز

يسرافيل دهلى

بهلى سولتانم شاهان وهشاه كه
فرمانت چى بى حوكمت رهواكه

عزرائيل دهلى

بهلى يهكانهى ئهليف قائم
مهولاي لهم يهزل سولتان دائم
بهنوخت قهلهم شهرت بنيامين
خهليفه دانه لهبۆ عالمين
ئيشارهت له توو بۆ دونيا و دين
ئختيار به تو شاي ساحيب تهمكن

گروی مهلائک

که ردهن إعتران گروی مهلائک
له کامین که سان ده کهن تدارک
خیر دهی به دهس کهسی مبارک
له ئادهمی زاد، بیان له مهلائک
له سهه سجادهی ئادهم دانشی
ببی به خلیفه یهک خاوهن بهشی
حکم و عدالت الله بزانی
بی جهنگ و داوا خون خار نهویانی
پهی خلیفه شیسی (شیث) مهلائک باشن
قابلیش قاتل هابیل براشه
قاتیل اول خائن و کهم شهرت
خه تیف و عنقای ئادهم به دبخت
به له بهتهرین خه تا باریشان
حهق ناگاهدانن چه خون خاریشان
گه خلیفه بوو چه بینی به شهر
عالم مه نیاران وه خانهی خه تر
با خلیفه بوو چه مهلائک
ئیجرا مه کهران وهزن و عدالت
مه جموع کاران شهرع و حقیقه
مه نیاران وه پیش راستی مه رحمه
وه شهرت جبریل بونیاام که کم
گشت به ئیشارهت رحمان الرحیم

بونيام حه کيم مه واچو

مه ولای سه بهب ساز

ويت ناگاو بينای مه ولا سه بهب ساز

گروى مه لائک گشت ها له په روان

فهرمانت چيشه ن بى کورت و دراز

حوکومت رهواکسه به دهنگ ناواز

میکائيل مه واچو

مه ولای لاقه رين/تاک بى هام تا مه ولای لاقه رين

ئاگاهدار بهين سه ما و سه رزمين

پهى عدل و ئيمداد بينان به هته رين

شاهان وه شاه که به عزم و ته مکين

به حکم قه لهم شهرت بنیامين

ئيسرافيل مه واچو

پادشای بى خه و

مه ولای نابه دید پادشای بى خه و

ئا راسته ی قودرته بينای رۆژ و شه و

فهرمانت چيشه ن هرچی مای با به و

گوش مه در به حرف واته ی ئیدو ئه و

عزرائيل مه ره مو

ملک و مه له کووت

پادشای ئه له س ملک و مه له کووت

مه خلوقت که رده ن هه می جووت به چووت

ئیراده ی ويته ن هرچی مو بابووت

سولتان سه‌روهه ره موره‌مو

ندای په‌ی گردین

ئینس و مه‌لائک ندای په‌ی گردین
به‌شارهت به‌خیر نه‌ذیر گردین
چوار ته‌غم وه‌زیر که‌ردن نه‌جمه‌عین
په‌ی عدل و رحمةت ئاسمان و زهمین
ئیشارهت وه‌حَق شه‌رت بنیامین
وه‌ی حکم و نه‌له‌س موساوات دین/(مساوات: په‌کسانی)
(نایات مع‌جه‌م) مه‌که‌ن فه‌رامووش
گردی مه‌لائک به‌شنه‌فان وه‌گوش

جبریل نه‌مین موره‌مو

نه‌زی هه‌ی نه‌میران سولتان سه‌رجه‌م
وه‌زیران خاس پادشای بی‌غمه‌م
بکه‌رووی ته‌قدیر ئینذار عاله‌م
چه‌نی مه‌لائک نه‌ولاده‌ی ئاده‌م
به‌نوخته‌ حکام وه‌قعه‌ مقه‌ده‌م
په‌ی جه‌م راستان گردین عاله‌م
به‌شنه‌فان به‌گوش واته‌ی ئیلاهی
سفیدش که‌رمی گشت نه‌سیاهی

میکائیل موره‌مو

به‌لی بنیامین ساحیب شه‌رت و شوون
جبریل نه‌مین ساحیب شه‌رت و شوون

وهكـيل سهـرجهـم نهـجى عـينمان
مهـحكهـمهـن وهـتوو رهـواى دينـمان

ئيسرافيل مهرهـمو

وهلهـوح وقهـلهـم
پير شهـتكه هائيل بهـلهـوح وقهـلهـم
بنووسى كتـاب سوـحف مقهـدهـم
نهـشـر بـكهـن لهـبو نهـولادهـى ئادهـم

عزرائيل مهرهـمو

بهـلى ئيسـتاكه نهـمه رهـوايه
ئيسـرافيل ئايهـت نهـمه رهـوايه
لهـقـال و بهـلا بوـى دانـرايه
بوـكهـسى عـيلاج بوـكهـسى دايه
وهـك هـاميان شـير پـيى نهـدهـن مايه
دايى مـجـرمين كهـ بى دهـوايه

حـهـقا الله مهرهـمو

بهـيوى پهـى گردين
ئهرى هـهـى مهـلاـكـك بهـيدى پهـى گردين
وهـى عهـدل و ئيمـداد نهـهل سهـرزهمين
سهـكهـس چهـويتان بـكهـردى تهـعين
نهـلهـخـشا چهـقهـول شهـرت بنـيامين
بـديشـان وهـدهـس حـكم سهـرزهمين
بهـوهـقت قـوـدرهـت رهـب العـالمين

ههم وینهی قابیل خهتیف و عهتقا
چه ئهوشان فیشتهر تاوان بار مهتا

قهرار دان وه ههم

گردی مهلائک قهرار دان وه ههم
پهی عز و عزبی عزرائیل چه
ئینا ههرسهشان وهئهران دین
چهنی بهعزیشان چانا گردو بین
پهی حوکم داری ئههل سههزهمین
یهنوخ و قهرار شهت بنیامین
بین وه خهلیفهی بینای بههتهرین
حسب الفرمودهی رهب العالمین
وارد بین وه دون قالب ئینسان
مهشغول بین وهکار عالی سهرووتان

سوهیل و یهمهه

ئهرز و ئاسمان وهنازش کهمهه
ئایا بوینان کــــــــــــــــاری لاههوهن
وهنهش نیک و بهد چهههم جیاکهه
بهو ئهسرار غهیب دهههندهی ئهلهس
چهکهردهی مهولا تا نهزانو کهس
داخل بوون وهدون سهوورتهی بهشهر
کهس پهی نهزانی له سوهیل فیشتهر
فهرمووی به سوهیل هیچ نهکهی ئهندهش

جبریل ئەمین

فەرمووی بە سووھیل ھیچ نەكەى ئەندیش
قەرابەى پى مەى بۆم بىنە وە پىش
با كەس نەزانى چى دەكەم راھى
بوسە خەلیفەى ذات ئىلاھى
تالەمەلا ئك كەس نەبى غروور
خەلیفە گانیان چى بوون لەحزوور

بنیامین مەرەمو

مەى بکەن بەنارو بوخار خورما
شونیزى تىكەن جووشیدەن وەھا
دەبا بىنۆشى خەمار و گومراھ
سەرخۆشیان دەكەم كەیفە مائەشاء
دیسەان لەمىوہى ئەنگور توبا
شەربەتى دەكەم بۆ خەلكى خودا
ھەركە بىنۆشى ییتە سەر ئیمان
دەیکەم بەزینەت ئەرزو ئاسمان
توو لەگەل یەمەن لەبەزم و سەما
بەساز و تەنبور نەغمەى دل دەبا
چەقەوانە بکەن وەپەنجەى زەھرا
نەقرەى لى بدات بۆ رەقسى الھوى
بپوشى وەتەن تەنورەى حەریر
برازىی بەشەوق بەشیر و نەزیر

بەششیر و نەزیر مەهی نۆش توپا
 مەزەهی بەحەششتی هەرچی دل دەبا
 ئەو سێ خەلیفەهی مەلائکانت
 دونیایە رۆژی بوون بە میوانت
 سەرخۆش بن لە مەهی بوخاری خورما
 دەمیان شیرین کە بەو مەزەهی حەلوا
 هەر سێ بەو جۆرە عەقلیان شیاوا
 سەرخۆشیان کردن بە مەکری الله
 مەکر باشترین مەکر اللهیە
 لەم بیا بەستە خۆی ئەمەری دایە
 رەبابە دەکەم بۆ نەغمەهی غەزەل
 حالیتان دەکەم دلداری و ئەمەل
 مەقبول بی لەلای مؤمنان دین
 ببی بەلەعنەت لەبوو مۆنکەرین
 لەگەڵ مەلائکە مەجموع گردین
 شاھد بن بەرحەق خەلیفان دین
 تا کە حالی بن خەلکانیش لەوی
 لەم سێ خەلیفە هەرچی دەردەچی
 رەقەصیدەن زەھرا بە ئەجور
 وەقتی خەلیفان کەردشان زھوور
 خەلکان وەگردین جەم بی چە حزوور
 شنیدەن زیشان فەرمان شاھی
 پەهی دین و دنیایا قەول ئیلاھی

که‌ردشان قه‌بول په‌ی خه‌لیفه‌تی
به‌عه‌زم و ته‌مکین و سه‌لامه‌تی
گروی مه‌لائک چهنی ئینس و جان
قانع بین وه‌ئه‌مر هر سه‌ خه‌لیفان
قه‌رار دان هم می‌ردان ئه‌برار
سه‌رسال شاهی روژ زینه‌ت بار
وارس بین وه‌شیس (شیث) وه‌شهرت یه‌قین
قانع بوون به‌ قه‌ول جب‌ریل ئه‌مین
ئه‌و روژه له‌ ملک کابل زه‌مین
بوویه به‌زمه‌گای زه‌رای نازنه‌ین
شهراب شه‌ر به‌ت ئه‌نگور توباه
سه‌راحی به‌ده‌ست ساقی سه‌یرانگاه
ره‌باب و مزمار ده‌ده‌به‌ی ناقوور
وه‌سه‌وت سه‌وه‌یل مه‌شعلان نوور
جه‌مال رهنگین زوه‌وته‌ الزه‌راء
چم وه‌ک گه‌لاویژ هه‌ستاره‌ی سه‌ما
بالا وه‌ک به‌یداغ ده‌س به‌ چه‌قه‌وانه
عاشقانه‌ دین که‌رد به‌دیوانه
نه‌غمه‌ی ره‌باب وه‌ده‌س په‌نجه‌ی یه‌مین
شه‌وقش دا نه‌ دل غه‌ریبی وه‌تن
بوو به‌ وه‌سیله‌ی کابلی ده‌ستور
وه‌ ره‌قس زه‌را مه‌ستانان ئجوور

هه م له معجزات بيناي لاشه ريك
وه چون به نجرهت بو دورو نزديك
خه لكان گوردو بوون له و سهيرانگايه
وهك روژ زينتهت جه زن و سه مايه
ميردان والبع بوون وه رهقس و سه ما
گروى خه ليفان كه سيكي نه ما

خه ليفه عز دهلى

هه مى ميردان دين
خه ليفان حهقه هه مى ميردان دين
عز بى وه عزرائيل سوچاده نشين
ئارو كهس نه مهند چه نه هل مروهت
نه ئينس و نه جان نه مه لائكهت
خه لكان مه شغول بين وه كه يف و سه ما
وه به زم سه وه هيل وه رهقس زوه را

عزبى مه واچو

وهى جرم و جهزا
عز و عزرائيل وهى جرم و جهزا
معجزات حهق وهى جرم و جهزا
قه ولهن نه سيحهت باوهرمى وهجا
فه رمان جه ليل بكهرمى ئيجرا

عزرائيل مه واچو

نه رم و حكايهت
هه مى عز و عزبى نه رم و حكايهت

به گوفتوگوڻو ٻوون نه رڻم و حڪايت
وه توندوتيتيڙي نه داريم حاجت
جي ڪه راما ته به دنه ٻوون پهيدا
قهول ٿه هل حهق مه ڪه رمي ٿادا

خه ليفه عز مه واچو

ياران وٽنه ي خه لڪ به ٿه جبر و ڪري
سوهه ييل و جه وقش باوهرمي وه ي جي
مه عشه ر خه لڪان ماوهران وه ي جي
به نڪ و وه عزيشان مه وانين پهر ي

خه ليفه عز ي مه واچو

به و عه زم و ته مڪين
عز و عزرائيل به و عه زم و ته مڪين
پهر ي دين حهق به و عه زم و ته مڪين
نه له خشميم چه قهول ره ب العالمين
وه ختي چه لاشان شه رح ي مه وانين
چه نوقت و ٿايات ڪارسان ڪه ريم

خه ليفه عزرائيل مه واچو

ياران به ٿجور
سابه و باوهرمي ٿه وشان به ٿجور
چه حه فل سوهه ييل مزمارو ته نبور
شاهت مه وانين ٿايات پر نور

پهی رهقس و سهما نه داریم دستوور
 واتشان ئه‌ری
 هر سه خه‌لیفه واتشان ئه‌ری
 بیبا بکه‌رمی گوردو دهس وه‌ری
 سه‌وه‌یل و زوهره باوهرمی وهی جی
 وهک خه‌لک، ونه‌شان بده‌رمی ک‌ری
 وه‌زع عه‌داله‌ت باوهرمی وه‌جی
 خه‌لکان براریم چه تاریکه‌ری
 ئه‌و عز و عزبی چه‌نی عزرائیل
 ئاله‌ی مه‌لائک، پادشای جه‌لیل
 أمیر و حه‌کیم چه موقه‌ره‌بین
 ئه‌شراف مه‌جموع ئاسمان و زه‌مین
 سه‌ر ده‌سته‌ی زنجیر وه‌کیلان دین
 په‌ی عه‌رش عه‌زیم ره‌ب العالمین

سه‌رئه‌نجامشان

ئیده‌ن روایه‌ت سه‌رئه‌نجامشان
 په‌ری مه‌خلوقات ئه‌رز و ئاسمان
 هه‌چه‌روی ئاسو تا وه‌مه‌حشه‌رگاه
 حه‌ق فه‌رمان ویش مه‌نمانو ئیج‌راه
 مه‌وینو ئه‌وزان راست و سه‌نگه‌لاه
 میرد وه‌که‌رده‌ی ویش مه‌یاو و وه‌جاه
 هه‌رسه‌ ئه‌میران خه‌لیفه‌ت الله
 تام‌ای و ده‌لای سه‌وه‌یل و زه‌ه‌راه

عزرائیل مهره‌مو

ویت و قستاری

یه‌مه‌ن توو ئارو ویت و قستاری
چه وهقت حازر که په‌ی کری کاری
ته‌نب‌ووور و ره‌باب زه‌هرای خوش ئاواز
بارف‌عه سه‌وه‌یل چیش‌ته‌ن نیاز

یه‌مه‌ن مهره‌مو

شای ساحب جه‌لال

خه‌لیفه‌ت الله شای ساحب جه‌لال
خاوه‌ن ته‌خت و تاج پای عه‌دل و ئیقبال
وه‌کیل ئه‌خلاق دانای گشت ئه‌قوال
ئهن په‌ی ره‌قاسان کابلی زه‌مین
په‌نجه‌م دا نه‌ تار گـۆرانی چرین
وه‌ی ره‌قسی و سه‌ما موخالفه‌ی دین
چیش بدون جواب ره‌ب العالمین

خه‌لیفه‌ عز مهره‌مو

چه‌نی تاک ویت

سه‌وه‌یل سه‌وترب چه‌نی تاک ویت
ئارو مه‌ش‌ته‌ریم ئاوردن په‌ریت
به‌وپه‌ی ئیحت‌ف‌ال چه‌نی تاک ویت

سه‌وه‌یل ره‌نگین مهره‌مو

نه‌داریم ره‌واه

په‌ی ئیسه‌حاب دین نه‌داریم ره‌واه

خاسه تهن وهك تو خه ليفهت الله
چه كابل زهمين ياوايمى ويناھ
ئه گهر چه نيمان توو مه نوشى مهى
يان وهشه قاوهت قهست كهس كهى
ئوسا كه پهيتان چه حهفل و شايى
مه كهرمى سهما و رهقس ههوايى

خه ليفه عزبى مه ره مو

با بنوشين مهى
عز و عزرائيل با بنوشين مهى
خاسترهن چه بهزم ئيجرامى پاوهى
فكرتان چيششه ن با بزانهن دهى

عزرائيل مه ره مو

رهقس و گورانى
نه داريم دهستوور رهقس و گورانى
كابل برارمى چى كااول يانى
بوانين پهيششان وه عز ئينسانى
چهى گوردو كووششان
قهرار دان واسه چهى گوردو كووششان
پهى عهدل و ئه حكام
گشت به تفاقى پهى عهدل و ئه حكام
روژ ئيحتفال مهى بنوشان جام
ئينا خاسترهن چه بهزم و ئه نفام

چه ره قسی وه قتول دور باچی ئیجرام
ئاما وه لاشان
سهوهیل رهنگین ئاما وه لاشان
پهی ره قس و ره باب ساردی هه واشان
سه رخوش بین جه مهی بادهی رومانی
هیچ نهوین وه تنگ زهمانهی فانی
مهیل دادن بهنوش چه به زمه گاشان
عه شق زههرا بی وه مویته لاشان
نالهی دوو مهله کان چرکهی چه قه وانه
چه نی گورانی ئه و شای لوغانه
بازار و ته لعهت زوهرای زهمانه
ئید چه سر دین عه شق سولتانه
ئهی سه ره نه جامه پهی کهس مه وانه
عز چه نی عزبی که ردشان خه تا
دهس به ردهن وه بان مه لکان زوهرا
ئاماشان وه سه ر
ئهی فعل و وه زنه ئاماشان وه سه ر
چا سه هرای چولدا خالی چه به شه ر
یهک ئیختیاری ئیشاندی وه چه م
وه نهش مه و اچان ته رکان نه دهه م
واتش واسه نه ئه ی ئیختلافه
حکم خه لیفان عالی اشرافه

عز و اتش ئینا چه لای عالیهمین
مه دوش وه رومان حهتا وهپه‌ند بین
ههردوو خهلیفه کوشتشان چانا
تا مهردم لیششان خه‌به‌ر نه‌زانا
سا که عزرائیل ئیدش دی وه‌چم
په‌رواز که‌رد وه‌باد چون ته‌یر ئه‌رخم
شیاه وه پای ته‌خت شای ساحب که‌رم
مدرا وهمل که‌چ خه‌جه‌ل بی نه‌و‌دم
هه‌تا وه‌چل سال نه‌ خورد و نه‌ خاب
مونت‌ه‌زر وه‌ئ‌م‌مر ده‌ه‌نده‌ی وه‌هاب
عز‌چه‌نی عز‌بی بوده‌ن په‌شیمان
ناقص بین چه‌ رنگ ئاداب و ئیحسان
ئامای‌ی وه‌لای ئید‌ریس ره‌سول
شایه‌د توبه‌شان ئه‌و که‌رو قه‌بول
واتشان ئامان که‌رده‌نمی خه‌تاه
مه‌ی نوش و تاوان قه‌تل بی گونا‌ه
واتش توبه‌تان بوسه‌مو قه‌بول
چه‌ هه‌ر دوو سه‌ری دویان به‌ئوسول
یه‌کیش چه‌ دونیای حه‌یات ئه‌وه‌ل
دووه‌مش ئاخ‌ر دونیای موکه‌مه‌ل
عه‌ذاب یه‌کیش په‌نه‌تان مه‌دو
کامین‌تان کامش قه‌بول مه‌که‌رو

عنهذاب دونيا يان چه ئاخـر بـق
ئـيـخـتـيـاـرـتـان بـه كـامـنـش مـهـبـق
واتشـان ئـهـوـهـل دـونـيـاي بـهـرـدـهـوام
واتش چه بابل بودى سحر عام
عز ئه و حهسهـن بى عهـزـيـز مـهـولـاه (حـسـن ع.)
عزبى حـسـيـن بى پور شاهنشاه (حـسـيـن ع.)
دون وهـدون شـهـهـيـد بـوـچـه كـهـرـبـهـلا
إسم عزرائيل شى وه موسـتـهـفا
الله دائم و الحمد لله

أدریس رسول خهليفهت الله
هارووت و مارووت = ئل با

ئادهم سهفى الله گويهـد

جبريل ئهـقـدـم
يا پير بنيامين جبريل ئهـقـدـم
ساحيب شهست و شون شاي صاحب كهـرم
ئهم شهـو ئهـز چه قـاب تـهـوافى كـهـرـدـم
دهرياي بى كنار چه ئهـنـحـاي عـالـهـم
مهـجـوشـيا بـهـتاو پى بوخار [بخار] و تهم
مخاقتات مهـرگ وهدل ئاوردم
مهـگـهـر وپم وهزار ههـنـاسـهـى سـهـرـدم
چهـو دار تويا تـهـنـيـا وهـرـهـقى
مـامـام وهـنـهـزهر چهـنى زهـورـهـقى

دوو ههفت و چل كهس مېردى نهو جوان
نشته بېن تېدا سهلبى مهشانان
هيمان لافاوش پهنه م نه ياوان
بېدار بېم چه خاب شهفهق بى عيان
وانام شوكرانهى بېناى لامهكان
تهعبيرش چيشهن نازيز گيان

جبريل نه مين گو يهد

پهى خاب شيرين
وهخېر بايتهوه پهى خاب شيرين
چه نه رجاي عالم ناسمان وزه مين
مهنياران چه تو نه ركاني مه تين
يهك چه فه رزنندان تو بو چه (أدريس)
چه نه صل نه سهب كه فه رزندت (شيس)
قرون سالان تو مه شى وه دون
مه بو به وارث أدريست چه شون
وهنش مه واچان شاي صاحب توفان
دو ههفت و چل كهس چه لاي نهو مه بان
هه م چه نه صل نهو باقى سه روه ران
دون وه دون وه يهك دونيا مه سپاران

نادهم سه فى الله گو يهد

پهى حوكم و ژيان
دهورهى عومر و نهو پهى حوكم و ژيان
چه ندى مه سپاراش دهوام سالان

جبریل ئەمین مەرەمو

مەولای ذوالجالال

تەقدیرش کەردەن مەولای ذوالجالال

دەوام عومرش نوصەد و چل سال

ئادەم مەرەمو

پەی ژیان ئەو

چە ژیان ئەز پەی ژیان ئەو

مەکەریش پیشکەش وەخەيال خەو

شەست سال چە عومرم وەبان عومر ئەو

نوقسانش کەردی چە ئەز پەری ئەو

جبریل مەرەمو

قەلەم دار دوون

پیر شەنکەهائیل قەلەم دار دوون

کاکەیی سفیدپوش ماند بو چی شوون

تا کە دوماایی ئینکاریش نەبوون

شەنکەهائیل مەرەمو

ساحیب شەرت و شوون

کاکە بنیامین ساحب شەرت و شوون

وہ بی پرس شەاه نەگورمی دوون

چە روز ئەزەل وەعدەش مەهوونوون

پیر بنیامین مەرەمو

وهی خاب ئادهم
یا شای ذوالجلال وهی خاب ئادهم
ته عبیرش په‌رسان جوابش دادهم
په‌ی هورمش پیشکەش کەردەنش ئادهم
شەهت سال چو عومرش بی زیاد و کەم
وه‌سه‌ر عومر نوح هانه وەر چه‌م

جه‌لال مه‌عبود فه‌رماید

بنیامین ئوستاد
ویم کەرد وه‌ صانع توم کەرد وه‌ ئوستاد
موحه‌ مه‌دیم داد وه‌ ئادهمی زاد
هه‌یمه‌ته‌ت دارهم په‌ی رۆژان عه‌اد
هورم ئادهمت به‌رنه‌ش و چه‌ یاد
ئەز بيم چه‌ زه‌وره‌ق مـیـردان ئەوتاد
دوو هه‌فت و چل کەس ئەز بيم چه‌نیشان
چه‌ به‌حر قودره‌ت سه‌له‌بی مه‌شانان
ئادهم وه‌ ذات محمـد وانان
خوشه‌و یسته‌ن چه‌ ئاخـر زه‌مان
به‌نا وه‌ حاجه‌ت محمـد ره‌سوول
مه‌طلب ئادهم مه‌که‌رمی قه‌بوول
هه‌م به‌شه‌رت تو وه‌ قه‌ید وه‌ره‌ق
نه‌که‌روش ئینکار روی ئاداء حه‌ق

جبریل مہرہ مو

قہلہم دار دون شہ نکھائیل بہو
نہ زرش قہ بوول کہ و ہتہ عبیر خہو
دووکہ س شاہد بان و ہسہر قہ ول ئہو
چہ روژ ئاخر تا ئینکاریش نہو

شہ نکھائیل مہرہ مو

بینای لایہ نام
وہزیران حہی بینای لایہ نام
گہرد مہ لائک نزدیک مہ ولام
مہ طلبہ ئادہم واسہن قہرار دام
جبریل ئہمین حازر بی چانا
وہبان و ہرق تہ وقعیعش سانا
وہرق چہ درخت دار توویا بی
چہ فایده ئادہم چہ یادش بہرشی
بہو کہ مہ لائک عہ زمشان نہدی
حہی اللہ باقی

ئادہم یاوا وہ نازعات گیان

دومای ۹۴۰ سال کہ عومرش کہردہ بی

ئادہم چہ میعاد نازعات گیان
کہردش ئیعتراظ پہی عومر و ژیان
واتش ئہز پہنہم دریان ہزار سال
حسب الفرمودہی مہ ولای ئینس و جان

كـــلام قـــه ديم نمه بوو بهتال
په‌ی فـــه رزنه‌ند ویت
واتش‌ا به‌ئادهم په‌ی فـــه رزنه‌ندویت
شه‌صت سال نوقسان که‌رد چه عومرویت
وه‌سه‌ر عومر نوح به‌گوفتار ویت
نه‌کـــه‌ردش قـــه بوول
چه ییادش به‌رشی نه‌که‌ردش قـــه بوول
ئاما به‌گوفتار سولتان عه‌دوول
واتش بمانو په‌ریش به‌و ئوســـوول
حه‌تا ه‌زار ســـال بمانو ئادهم
چه عومر نووحیش هیچ نه‌که‌ردی که‌م
ئـــااورده وهر چـــه‌م
جب‌ریل ته‌وقی‌عش ئاورده وهرچه‌م
چه‌ئینکار ویش خـــه‌جه‌ل بی چه‌و دهم

توبه‌ی ئادهم

ئادهم وه‌سه‌ر ده‌ست جب‌ریل ئه‌مین
توبه‌ش که‌رد په‌ی حه‌ق وه ره‌فتار دین
چه تاوانب‌اریش مه‌ولام تیش ویرد
خودامان حه‌قه‌ن توبه‌ش قه‌بوول که‌رد
کو‌تاییش ئاما ئه‌وه‌ل و ئاخ‌ر
باقی وه رحمه‌ت الله اک‌ب‌ر

دیوان ذو المنجنيقه

شاهو ئەمیران زەمانەى قەدیم
باس سەرئەنجام خەلیل ئیبراھیم
کەنعان یەعرب رب الفراش بوو
وەک تیغ مەسنون ئەلماس تەراش بوو
رۆژئ ئەمرى دا مەرکەب کردن زین
تەن پوشا بەرەخت ئالای سەهم گین
پای دالە رکاب وەزین بوو سوار
رووی کرد لە سەحرا بە عەزم شکار
جەولانی دەکرد لە کەش و کوهسار
لەبۆ ئەچیران ئاهوی سەر قەتار
وەراست و چەپدا سەیرانی دەکرد
ئافرەتیکى وى عەشقی لەدل برد
لەم روایە تەگەلێک چووان بوو
لەلیو گومی ئەو لە پەچای ران بوو
لەولاو ئەژال مەیردی شووان بوو
ئەمیش لەی لادا دەهات و دەچوو
ئافرەتیش رەنگین تەصویر تەمثال
نەزیری کەم بوو لە حوسن و جەمال
ئەو رەب الفراش کەنعان یەعرب
عبادەت دەکرد لە شەو تا وەسوب
ولات و مەنات ئەوسان مەرغوب
وەکنار چکاندر ئەشجار مەنخوب

ئاخرش ئىيدەن ياوا بەو مەھكان
عاشقەبى وەژن يەك مېردى شوان
وہمەوداى شمشير قەست مېردش كەرد
وېش وەھامپاى جامەى جفتش بەرد
دو ھەزار درھەم نوقەرەى ئورمانى
تەعويز دا وەدەس باوہى شوانى
سەد دانە جەزير جەوہەرى عقوود
شىرواىى قسەت مارەبېرش بوود
چە نبىنى لېشان ئاما بە وجوود
كەرىھ المنظر وەك سىياھى دوود
ئەعصاب گيانش چون گوريس و پەت
پېچ واردەن وەھەم شىرانە ھەل كەفت
دوو دېدەى وتكن سەر وىنەى كەركەد
تىول دوكم بوتاش وەك ھورده بەرد
گوشيان و درازە دەم كولىبەى تەنوور
بەسى و دوو دندان جەنن مەغرور
وەك ھەور بەھار نەعەردش دا وەقېن
دەنگش مەدا وە ئاسمان و زەمېن
كەنعان يەعرب ئىشەش دى وەچەم
دونىيا چە دېدەش بى وەتارو تەم
بەناش بى وەتىغ كەروش سىنە چاك
يان بەزندەگى بسپاروش وەخاك

نه و دهم مادهرش قه بولش نه كه رد
واتش نه ز به دس و يم مه كه ريش په رد
مه نذازيش وه سه ر يه كه شه قامى دوور
به ريش هيچ كه سى نه لوش وه پهي جور
خاسترش ئي دهن هيچ كه س نه زانو
وه سه ر كونه مان رهنكي بنمانو
بواناش ه وه به ئال كه نه عمان
طفل ناپه سه نه د قه بيح نه لوان
كه ريه البه دهن قه بيح المنظر
به سى و دوده هه ن سسي اهي بسه ر
پيچاش به حرير مه لبوس شاهان
موقه له د به دور ياقووت و مه رجان
هاس تشان چه سه ر يه كه شه قامى دوور
وه تاريخه شه و زولات ده ي جورور
وه ختي مه گر هوا وه بلندي دهنك
شفتش مه داني حه يواني په له نك
روژي جوسته بيش سه قاي ئاب فروش
طفل گه وه ربار شفت په له نك نوش
به ردش پهي يانه ش وه خاوه نديش كه رد
تاوه بزرگي نه نجسامش ئاورد
نه و نامش نيا به ئي سم نه مروود
كه ئي دهن مه عناش دوست پلنگ بوود

پوسه بی رهزای واجب الوجود
بی وهپادشای فارس الأسود
په‌ی جه‌نگ ده‌ولت له‌شکرش ئاورد
جه‌رگ که‌نعانش وه‌دوو پاره‌ که‌رد
که‌س نه‌نویش قهرین چه‌ قهره‌مانی
بی وهپادشای جومله‌ی جیهانی
چه‌ نام می‌ردان عالم الوجود
به‌د روخساری بی وه‌ک سیاهی دوود
عجازهر با حور که‌رد وه‌بوت تهراش
چه‌ند ئوستا و نه‌جار شاگرد بی چه‌لاش
په‌ی نه‌قش صورته‌ طفلیش چه‌ ئه‌زل
قابیل وه‌تمثال نه‌مروود ئه‌وه‌ل
ته‌قدیرهن به‌رونگ اشکال هبل (هه‌به‌ل)
چوب ساج وزان ئوستاد و عمه‌ل
نه‌حات و کاهش زهمزهم و حه‌قیم
په‌ی عوززا وه‌ لات مه‌نات موقیم
طالب و مه‌طلوب ته‌ولید به‌نات
جه‌رای جه‌نائن به‌تن ئومه‌هات
سه‌لای اجتماع احبان مه‌وعود
عاقبه‌ت وه‌دوو شاهد و مه‌شهود
ده‌لیل وه‌حاجه‌ت سیاهی و سفید
عتبه‌ی خارجی و داخلش مجید

ئەنكىسش كەرو مەولای نابەدەيد
بواناشى ۋە راستا موقتەصەر موفيد
خەلكان مڭتلف گەردو با چە لاش
راستيش ھەرئيدەن الباقى بە لاش
ھەبەل الاعلان جەلال مەعبود
پەى عوززا و لات واجب الوجود
مەنات سەھم خاكشەن مەحمود
نەدارو قەببول حكم لاحدود

نازەر با حور مەواچو

ئازيز گيانان
مەولای سەبەب ساز ئازيز گيانان
ھەبەل الأعلا پادشای شاهان
نەمروود مالک قاتیل كەنعان
ساحب تاج و تەخت ئالھەى زەمان
مەعبود مەخلوق تەجەلای جامان
مالک البلاد خودای مەرەبان
ئەز لات و مەنات نەچو مەتاشى
ھەتونى عوززا رەب الفىراشى
تەوازە بە دین ئالیھەى باشى
خودای عابدان ھوردهو ھەراشى
مالک البلاد فرچاک تەراشى
لەبۆ سوورەتان ئوستای نەقاشى

ئىستا كە دارم فەرزەندى تاشى
مورتەدان چە بوت ھەرچى مەتاشى
ھىچ سىرپىش پەنەم نەكەردەت فاشى
چە عىالەم وەلات تائوردى باشى

ئىبراھىم پوت [بت] دەفروشى

ئىبراھىم بوتىك ھاوردە بازار
ھەرچى مەكەرد پەرى خەلك شار
واچى خەلكىنە دوستان ئەقەدەر
ھەر كە دانابى ھوشى ھا لەسەر
ئەم نەقىشە باشە لە شكلى بەشەر
دەفروشم پىستان بە نوقرەو بە زەر
زىنەتە بو مال ھەم بو دەشت و دەر
تمثالى پاكە بىگەن بە مەزھەر
سورەتى نەمروود رب الفىراشە
بو سووتەمەنى حاجەتى باشە
ئىستە ھەرزانە نرخی بەلاشە
دوزەقىش لەبو چەفت و چەواشە

ئازەر مەواچو

ئىبراھىم وەتو
ئارو چەند ھەرفى مەواچون وەتو
خەلكان چە بازار مەشئەفان چە تو
ھەقارەت كەردەى سەر بوتان چە تو

یه کامین که سه ن دهرسش دان وه تو
توش که رد وه دوشمن کاهنان و تو
ساجیش بوچون چاغوشیان وه تو
چه لای نه مرو دشاه، په ی عوسیان تو

ئیبیراهیم مه واچو

وه پاچ منشار

دارو دره خـتـان وه پاچ و منشار
ئه تو مه تاشیش تمثال و ئه توار
مه نمایش وهنم پادشای قههار
مه ستانی ئو جره ی که رده ت وه قهنتار
جامه ی خالقیش واسه دای قه رار
ئه زیش مه وره شیش وه ئه هل بازار
که رده نت وه دین بی شه رت و قه رار
ئه زیش دوروان چه قه ول کفار
که رده تان مه بو وینه ی دود نار
سیاهی و زهردی سحر و باد تار

ئازه ر مه واچو

پادشای ئه هبال

ئیبیراهیم حوکم و پادشای ئه هبال
نه مرو وده ن قه دیم چه قرون سال
به خالق ی ئه و مه که رمی ئه عمال
سابه وه تا عهت زینه ت و تمثال
ئه شکال ئه صنم دانی کلی حال

مهوینیش وهچهم شای صاحب جه لال
حشمهت پهناهی وهبلندی ئه قبال
نمه بو ته مام
ههیمه نهت باریش نمه بو ته مام
هاویشهن خودام چه لای خاص و عام

ئیراهیم مهو اچو

مه که ردی سجوود
په ی چیش وهئه صنم مه که ردی سجوود
نه دارو درهخت ئامان به و جود
وهی معجزات به خشندهی سعوود
دهه نه دهی حاجات مه قام مه حموود
کو یون به ئه بدال پادشای وه دوود
درهختان وشک ئه شجار بی سوود
دهسکاری نه جار سوورتهی نه مروود
قاتل که نعان ئه وه وحش بی باک
کو بو به وه کیل خودای ته نها تاک

ئازهر مهو اچو

قرون قه دیم
ئیراهیم له میژ قرون قه دیم
له با پیریمان هان وهی جور بیم
که رده نمی سو جدهی ئه صنم مقیم
چون ئاب جاری وهک باد نه سیم
ئید چه کاهینیان میژوو مه ژنه فیم

هاوه ها دائم پهی کهسان کهسیم
خودامان بوتهن هه بوت مه په رسم

ئیراهیم گوید

ئەقدهمینتان
به دوزهق تانبی له گهل باپیرهی ئەقدهمینتان
ئەو سساناشی بوون له بو دینتان
ده چه میمانه وه بو چهپ چینتان
بوچی لانادهن له چه فستینتان
بو شهقام راست ئەعلا بینتان
خوتانی ویل ده کهن وه به دکاریتان
بئس المصیریش له بو یاریتان

نازهر گوید

کۆتاکهر که لام
ئیراهیم وه سهن کوتاه کهر که لام
شار وه درم که چه کل مه قام
وهیهک باره کی نه نمانی چه لام
ئیراهیم واتش پهی وژت سه لام
هه رچی مه زانی بوچه که لام
مه ته رسون ئەتو نه یایی به کام
دوژمن بنوازوت جه ختی شه قام
بگیروت وه فاق یان وه تورو دام
واتش ئیراهیم بژنه فه که لام
نه وادا نه مروود که روومان عیدام

ئەگەر بىشنىڭ ئىسمى رەزم و نزام
گىشت مەۋىن ۋە پەند ۋاتەى خاس و عام
چەنى بەد نامى نەھىيات ئەسنام
سەركونەم مەبۇرور ئەيام
روژ زىنەت باف سسارەن پەرى عام
ورىاى حالت بەر كوتا كەر كەلام
نەمروود ئەمەرش كەرد روژ زىنەت باف
بەر شا ۋە سەيران گەردىن ئەتراف
كەسى بمانو چە دار الاصلنام
پەى حفز [حفظ] بوتان سەراسەر تەمام

ئىبراھىم گويد

ئەز چە پوت خانە
ئىبراھىم ۋاتش ئەز چە پوت خانە
مەنمانى خەدمەت پاكى زەمانە
سەركاھن ۋاتش سساتو بمانە
ئەجور و نەزرى بوتان بستانە
چە دار الاصلنام بەرنەشى ۋەدەر
بە عەزم سەيران يان كارى دىگەر
چەو سەركە شاقان زەمروود و تەم تەم
مەو ياران چىنا مەۋىنات ۋە چەم
ئەگەر نە ۋىنات ئارو چە خوزور
مەكەرات مەخرووم چە نەزو ۋ ئوجور

چه سهردا مهردم چه كو چه و بازار
شين پهی سهيرانگاه ماواي زينهت بار
دهس داوته بهر يه کيش كهرده کيش
پای چه پش دانا راست ئاورده پيش
ئهو پوته وه ئا بهرد وه فسر سهر
كسوپاش وه زمين داش وه بهر ته بهر
هه چه ندى پوت بى چه دار الأصنام
خورد و خه راش كهرده سه راسه ر ته مام
ته بر نيا وه شان هه بهل الأعلاه
شيا وه سهيران جاكه ي زينهت گاه
نه مرود ئه مرش دا چه خاص تا وه عام
په ي دين بوتان سه راسه ر ته مام
بكه ران ته وانى چه دار الأصنام
نه زريش شان بارا بوانان كه لام
طالب و مطلوب مافى سه رئه نجام
ئهو روژ ئي براهيم وه تيغ ئه زره ق
ئهو شان و ئه صنم كهرده بى دوو شقه ق
به سه ول و قوه ت سولتان ئهو فه ق
دو نيمش مه كهرده چه پا تا وه فه رق
هه بهل الأعلاش هاسسته بى وه تاك
په ي عبره تيشان بى وه درسى چاك
ته به رزين وه شان هه بهل دانى اد
تا كه س نه كه رو گو فته و گو ي زياد

چه و دوما خه لکان که بیرو صه غیر
په رساشان چه هم دارنده و فه قیر
واجیشان کامه ن ئه ی کاره که رده ن
خو دا کمانمان وه ی دهرده به رده ن
واتشان میردی چه لاشان هاستیم
جوانی وه نه ش ماچان ئی براهیم
با وهر دیش چهنی که سانی شه وود
به عد ته حقیقان وه لای شاه نه مروود
به ئه حکامی پاک بکه رمی ده عواش
وه عه داله تی بده رمی جه زاش
به ئه مر و فه رمان نه مروود و ته م ته م
ئازهر ئی براهیم ئاورده وهر جه م
مه تهوم و ئه شه هاد که رده شان راهی
چهنی دولیران حشمت په ناهی
حسب القوانین ئه وفاق مه وجود
به رده شان وه پیش دیوان نه مروود

نه مروود مه و اچو

ئاله شکی ن
تو چیش ه ن نامت ئاله هه شکی ن
چه کام لا ئامای پده ر تو کین
عومرت چهند ساله ن مه سکه نت کامه ن
خودای ئه قده مین تو چیشش نامه ن

ئىبراهيم مەواچو

چە عالەم جودام
نامەم ئىبراهيم چە عالەم جودام
عەدوى زالمين خەليل خودام
عومرم چوارده سالەن چە ئەعوام
ئازەرەن باوهم باحورەن بابام
سەنعەت باوهم ناحوت ئەصنام
خودای من يەكەن مەولای خاص و عام
چەشسارە بو دەن ئەجسداد و ئابام

نەمروود مەواچو

هيجان كودهكى
ئىبراهيم نازەر هيجان كودهكى
هەمىرت شىلان وەبى نەكى
عافت مەكەرمى چونكە كودهكى
پەى جىارى هەنى
بمانوت جە ياد پەى جارى هەنى
تو وەسەر بوتان تەبەر نەوەشنى
وەبوت پەرەستان ديگەر نەخەنى
پەنەم با چە راست كى مەپەرسى
ديارەن چە ئەز هيج نەتەرسى
بەكامين كەسى كەمەر بەستەنى
چە كل ئەشكال بوت شكستەنى

ئىبراھىم مەواچو

بېرسە لىشان

ئەر دەنگ مەكەران بېرسە لىشان

شايەت بژنەفى بىرىرى ژىشان

تەبەرھا بە دوش گەورەى گىشتىشان

قانع نەبو وەكەردە وەشان

بەو كەئەى كارە ئاما وە سەرشان

بودەن وە عبەرەت پەرەستە نىشان

بەد چە بەتەرەين پەى زەلىلىشان

نەمروود مەواچو

ئازەر كودەكەن

فەرزەندت بەرە چونكە كودەكەن

ئارداش ھەرەمەن پرچە كەپەكەن

وەك نان فەتەر ھەم بى نەكەن

ناشى و ناپەلەد كەردەى خالىشەن

چەنە فەھمىدەى بى ھەوالىشەن

ئازەر باحور مەواچو

پادشای بوتان

ئازیز ھەتونى پادشای بوتان

ساحب تەخت و تاج عالی سەرۋەتان

ئىبراھىم شىكست غالبى بوتان

ئەر نەپورەزای ویت چە غەلەتان

ئەز وە ئىبراھىم چە شار مەرەتان

تاره يکي ئه فـلاک شـه و ئاـما وهـبهـر
 پهـردهـي سـياھـيش پـوشـا بهـحر و بهـر
 ئـيـبـراھـيم مـهـکـرد سـهـيران ئهـفـلاک
 پهـي دـيدـهـنـي حـهـق سـوـلـتـان بـي بـاک
 بهـرنهـزهـرش بـي شـوـعـلهـي شـهـوق پـاک
 يهـک هـهـستاره يهـگش [گهـش] رهنـگـين و روونـاک
 واتش سائـيـدهـن خـوداـي تهـنـيا تاک
 وهـختـي ئاـوا بـي بهـري چه ئـيـدـراک
 قهـمهـر بهـرنامـا واتش يهـمهـولان
 وهـختـي ئاـوا بـي نهـچهـم بـي پهـنهـهان
 واتش وهـئـيـدـيش نهـدارم يهـقـين
 نمهـشـو وهـتار رهـب العـالمـين
 وهـختـي بهـرنامـا ئاـفـتاب ئهـنـوهر
 واتش يهـخـودان چانه گـهـوراتر
 وهـختـي ئاـوا بـي چه پهـردهـي پـيـوار
 واتش ئهـز بهـئـيـد نهـدارم هـاشـار
 چونکه تاريا چه حکم نهـزهـر
 نمهـبوون بهـيار دهـوندهـي گـهـوزهر
 ئهـوسا ئـيـبـراھـيم مـدرا وه پـاوه
 هـهـردوو دهـسـتـانـش بهـرد وه بالـاوه
 واتش يا قهـيوـم پادشـاي ئهـلهـس
 ئاگـاو بـينـاي حـال مهـولـاي کل کـهـس

رووم كه ردهنه ده رگاي بيناي لامه كان
رازق دهه ندهي ئه رز و ئاسمان
مه زانون به حقه ق ذات مه تينت
قانع وه سه ليم بووم به ئايينت

تهم تهم مه واچو

په ي فهرزند ويت
ئازهر نه سيححت په ي فهرزند ويت
يه عني ئيبراهيم با نهرنجو ژيت
علم ئاسماني خه لكش كه ردهن شيت
بوتان وه گالتنه مه وره شو پهرت
نهك چه لاي نه مرود شكات كه را ليت
سه قه رديس مه واچو
گوفتگوي عادل ي غهش مه وارو
عيلم ئيبراهيم هيچ كهس نه دارو
ئهز چه ئيبراهيم شنه فتم ئارو
فعل صالحيش غه يبهت مه شارو
گه ركه سي چه كه سي غه يبهت برارو
ئيبراهيم ئانه ي قه بوول نه دارو

ئازهر مه واچو

نهكه ردم قه بوول
به لي سه قه رديس نهكه ردم قه بوول
هيچ چه ئيبراهيم نهكه ردم قه بوول
تهم تهم هوشياره چه به عزت ميوول

ئىبراھىم شىونان چە ئىمە عقوول
دائىم ھانە ھول بشىيونەى ئوسوول
چە مرافعەى ویش كەردە مەلوول
ئەو بوو بەداناھ ئەزىش بە مەجھوول

نەمرود مەواچو

رەب الفراشم
ئازەر دەمناسى رەب الفـراشم
مالک ئەقتار ھوردەو ھەراشم
خاوەن تەخت و تاج ئەلماس تەراشم
تو بوت تەراش باى ئەزىش نەقـاشم
ناگو رىم لەرەنگ كۆنە قوماشم
بۆ كارو دەستان خاوەن مەعاشم
لەبۆ نامەردان دوشمنىك باشم
قاتلى مەخلووق چەفت و چەواشم
بو دورىشناسان گەوھەر شناسم
ئىبراھىم بىنە بۆ دامەو داشم
ئەو گەر ئەمىن بى ئەزىش كەباشم

ئازەر مەواچو

علاقەت نە بو ھىچ بەئىدو ئەو
مەردەى گورستان دىدەش ھا نەخەو
بشىم پەى مەجلىسى شای روزان و شەو
بزانىم وە تو چىش مەواچو ئەو
ئەگەر ویتەنى بىدار بە چە خەو

ئىبراهيم مەواچو

ئوستاد غەشىم
ئەخفاء نەبو ئوستاد غەشىم
ئستە چە مەجلس شاھىش مەشئەقىم
بزانىن خودای کام کەسەن قەدیم
باوہ بە نەمرود هیچ نەكەى تەعظیم
نەمرود مەخلوقەن خالقیش نەدیم

نەمرود مەواچو

خودای تو چە کون
ئىبراهيم ئىستە خودای تو چە کون
چەنى ئەى گەردە بزانیم ئەو شون

ئىبراهيم مەواچو

ئەرز و ئاسمان
رازق دەھەندەى ئەرز و ئاسمان
زاتش مەوجودەن چە کوللى مەکان
ئاگا و بینای حال مەخلوق ئەکوان

نەمرود مەواچو

کەردى ئیعتراف
بە خالقى ئەز کەردى ئیعتراف
ئەز ئاگا و بینام پەى کوللى ئیصناف
زنجیرەى ئەکوان چە قاف تا وہ قاف

ئىبراهيم مەواچو

پەي پەردەي پيوار
خودام مەكيانو پەي پەردەي پيوار
خورشيد چه مەشرق مارو مەكيانو
پەي پەردەي پيوار
هاونيشەن مەولام شاي پەروەردگار

نەمروود مەواچو

ئەز ئەو خودانان شاي پەروەردگار
خورشيد چه مەشرق مەندازي وەكار
هەتا مەكيانيش پەي پەردەي پيوار
ديسان چه مەشرق بەر مەشو چه تار
چه من زياتر كەس نەتاوو بکەروش ئەزهار
بە خالقي ئەز تو دادی قەرار

ئىبراهيم مەواچو

مەكيانو وەدون
بەعد زندهگي مەكيانو وەدون
خودام مەيلش بو زندهش مرو مەكيانوش وەدون
بيناي تەنيـــــــــــــــــا تاك
جەمال پرنوور بيناي تەنيا تاك
كەس نەوينوش وەك باد رووناك
گەر تو خوداني رەنگت بکەر پاك
عاگول و خەرتوك كونار و نيسناك
فەرمانت بەرزەن نە چەرخ ئەفلاك

حهیوان مهكيشان سووتهمهني چاك
بهكوللي ههيوان هيسستر كر لاک
ئينا چل روژهن خسهلکان ناپاک
تهزريشان دادن هيزم و چکلاک
کوکوش مهکهدن چاکورهی پاشناک
گیرهت بهستايه بوم بهتهنيا تاک
دهيکت بهئاكر بوقهومي ئيشتراک
کوردان دادنهن سيبای مهجهنیق
دهتان سووتينن تيدا به تهحقيق
ئهمجار گردو بين حاشيهو ئهطرف
دين بونهایی دل بهئختلاف
جوملهی مهلائک شای عالی ئهشراف
جيا دهکن ليتان راستان و گهزاف
ئيوه بهزير کهن ئهز دهيم صهراف
مادام خودامان ئيمکانی ههيه
له بهزمهگاتان هيچ باکم نيه
يهک روژی ئهبي ميگردان بريژی
ئهرز و ئاسمان لافاق گفيژی
شای صاحب معجز بوم دهبي شهفيع
نار بو ئهخسهرين الباقي رهفيع
نا پرسن له کهس ئهصل و نهسهبي
تاوانت زوره غهرق غهزهبي

نه مرود مهواچو

بهو کورهی ههتيم

پهی نار دوزهق ئهو کورهی حهطيم

ئىبراھىم ھەل دەن بۆ دەرك جەھىم
تا كە بسووتى بە ئاگرى گەش
لەبۆ ئىنتىقام ئەصنام بى غەش
كەسى چە كوردان عەرزولش ئاورد
سىپاش دامەززان مەنجەنىقش كەرد
ھەواش دان وە توى حەتىم دوزەق
ئاما بە گوفتار پادشای مطلق

الله فەرمايد

بە سەلامەتى
سەرمای زەمھەریر بە سەلامەتى
ساردۆ كە ئاگر گەرما و لەھپەتى
تېدا نەبىنى ئىش و ئەزىھەتى
بکەن سوحبەتى
خویان لە مەخلوق بى كەرەمەتى
جىگایان دوزەقە ئەسففەل ذللەتى
جەزای عاقبەت رای عەدالەتى
وارد بن تېدا وەبى رحىمەتى
بویان دادەنەم عەذاب حەرىق
بژتەخن تېدا زەفىر و شەھىق
ھەر یکەن شیون فریاد بە تەحقیق
چونکہ بە خەلیل ئەز نەبوون وەفقیق
با لەپاین بن بى دوست و رەفقیق
نارو عەین جەلید
چل رۆژ بەردەوام نارو عەین جەلید

تیکه‌ل بوون بهیه‌ک قه‌ریب و به‌عید
به‌ذو‌ال‌منه‌نج‌ه‌نیق خه‌لیل بوو سه‌عید
ئه‌و سا که جبریل ئیسمی بو ره‌شید
گرووی مه‌لائک، به‌ذکر و ته‌وحید
حه‌لقه‌دان له‌ده‌ر سه‌عید و ره‌شید
تووبا له‌و ئاگر

ئه‌وسا سه‌وز و ه‌بوو تووبا له‌و ئاگر
له‌ عین‌ال‌جلید ئاوی دا به‌خو
له‌ بو ئیبراهیم به‌ه‌شتی به‌سر
ئه‌وجار په‌یدا بوو له‌ سه‌وزی ئاگر
تیدا ره‌زه‌ی کرد سولتان قادر
له‌ی لادا ئه‌گه‌ر ته‌یر ئاسمانی
دووری دوو سه‌عات بیته‌ سه‌یرانی
سه‌راسه‌ر ته‌مام ده‌سووتا گیانی
هه‌روا به‌معجز کردم به‌یانی
له‌بو مه‌رحمه‌ت ئه‌ده‌م ئه‌رکانی
به‌ر له‌ نیشانه‌ی ئاخ‌ر زه‌مانی
کردم به‌نایه‌ت بو ئنس و جانی
جه‌نین له‌ ئه‌رحام په‌یدا بی گیانی
ئیبراهیم سه‌عید بو به‌ ئیمانی
جبریل ره‌شید کرد به‌ مهمانی
نه‌م‌روودم ذه‌لیل کرد له‌ ئمکانی
له‌ بو‌ی داده‌نیم چه‌نگ ئاسمانی
به‌ هورده‌و هه‌راش ده‌بیی بجو‌شن
له‌ کاسه‌ی سه‌ریان ئه‌رزاق بنو‌شن

وهڪ گهردي پانال بهرچاو و گوشن
دهجالان دين دائم نهخوشن
چاويان ناو دهكات سهريان دهپوشن
له گردى مپردان خه مى بي هوشن
ئهسيريان دهكهم پاله و خهليلي
پيوهنديان بكن چاو به مهنديلي
تا كه تابع بي گشت به تهكميلي
بهئهمر و فهрман دين جهليلي
وهريگهي راستى گرد و بي جيلي
بهئه وفاق نوح، سوحف [صحف] خهليلي
قهبوول كهن رهواى سوحف ئيبراهيم
بتون بي به شهرت جبريل ئه مين
ئهكهن فهرق وه سوي ئيختلاف دين
خوداوهند خوي يه فتاح العليم
زيارهت كهن مهقام كارساز كهريم
بويان دادهنم ريگهي موسستهقيم
ئاهم توبه ي كورد له يادى نهما
عهزمى پي نهبوو معجمه مى بوما

نهرود دهلئ

ئهرئ هه ي وهزيرم تورانى پرخام
چهناى چهند سساله وهزيرى له لام
كهسيكهم نهدي له خاص تا وه عام
عاسى بي له حكم مهزهري دنيا م
خواجه ي عابدان ملك و پادشام

ئیللا لهم خه لکه یهک ته نیا غولام
ناوی ئیبراهیم گهنجی منابه کام
ویرانی کردم سهه که سال تاوام
چل شهوانه روژ له دوزهق مهقام
تیدا نه سووتا نهیشم کر عیدام
دهبی له قانون شای عالی مهقام
بستینی له خه لک جهزای ئینتقام
ئاخر سهه نه انجام به سحری قهیدیم
هیچ باکی نه بوو له نار حه تیم
هر وا پئی دهلین سهه عید و سهه لیم
فهرزهندی ئادهم یه عنی ئیبراهیم
شه عبیککی له بهین ئیمه پهیدا کرد
به سحر رهشید و سهه دینی برد
له پوت په رستان راوهستا بهزد
گه بیکی له خه لک ئیمه جیا کرد
همه ده پرسن خودایی تا بهدید
به عزم هادوی سهه عید و رهشید
ده وهره پیتم بلئی چی بوئی دابنهین
به دهردی گران عیلاجی بکهین

توران دهلی

توی رهب الفراش
خودای عابدان توی رهب الفراش
تهبعای ئیبراهیم خودای هات له پاش
وهک بهرگی حامی له تازه قوماش

ئەر تو خودا باي بۆ دنيئا و دين
ئيمه به فهرمان تو گوردو ده بين
راسته خوداي ئو ها له ئاسمان
ميعادي جهنگي لي بکه عهيان
گهر تو بفرؤشي شه به خوداي ئو
رؤژت دهگؤپي به تاريخه شه و
له شکر و سوپاي ئو بپتته مهيدان
دهتکهن به عبرت بۆ ئاختر زهمان
تۆ له سهه بساط ئو له ئاسمان
ئيعلان حهربي بۆ بکه عهيان
ئەر ئو خودا بي ها له ئاسمان
له چي دهترس ليت بووگه په نهان
ئيسسته به ولا پتي دهر ئينزار
ئيمه يش گوردو بين له کوللي ئه قطار
ناله ئيبراهيم بستينه قه رار
ئيتته سهه عادهت قه ديمه ئه طوار

نه مروود ده لي

ئهم فکره باشه
ها توران هه روا ئهم فکره باشه
خوداي ئيبراهيم تازه قوماشه
سحري پي دهکات خوئيشي له باشه
له خالقي ئو نهز دهکهم حاشا

توران دهلی وه خلیل ئیبراهیم

الله اکبر

خه لیل قهه دوس الله اکبر
ئه وقتات به خیر ره سول سه ره ره
کاکه ئیبراهیم سه عید ئه نوهر
ئه م رۆژه له گه له نه مروود که نعان
گوفت و گومان کرد به ههردوو لامان
به مهسح ف نوور بینای لامه کان
باوه ری نییه ناهینی ئیمان
خودا داده نی به نرخ قوماش
لی دهکات حاشا هه مه دهیخاته پاش
ئینداری دایه بو حه موو لامان
له یو مه عره که ی ئه رز و ئاسمان
له رۆژ جمعه خودای غه یبه ری
با بایته مه صاف خوئی و له شکری
بو عرسه ی نه به رد جهنگ یه کتری
تا که بزانی حوکم و ئه قده ری
کی ده بی غالب رۆژ ئه خسته ری
ئه رز و ئاسمان جه مع و مه حشه ری
بلی به و خوداه ها له غه یبه ری
با بایته مه یدان خوئی و عه سکه ری

ئىبراھىم دەلى

توران مەيلى بى

مەولامان دەكات ھەرچى مەيلى بى
چەند پادشاھان ملكى ما بە جى
كۆچ نەمرووديش دەكەفیتە رى
خودامان خۆى و ملكى دەمىنى
بلى بە نەمروود كۆسى دەكەوى
دەردى دەيگىرى دەرمــــانى نەوى
ئەوسا وەعدە حەقە خەلكى دەوينى
با بايتە مەيدان مەعرەكەو نەبەرد
بەخوى و سوپا و ئالای لاجىوورد
ورده مەخلوقى ديت وەك تۆزو گەرد
كۆسىيان دەكەوى بە ھەناسەى سەرد
بەدەستى خۆيان سەرىدەن لە بەرد
ھەموو سەفیدی چاویان دەبى زەرد
ئەھلى عەقىدەى حەق دەبى دەرباز
نەجاتیان ئەدات ساحب عدل و ناز
بەوردو ھەراش بۆى دەكەن پەرواز
نەمروود قوماشە خودامان بەزاز
ھەرچى مەيلى بى بینای سەبەب ساز
تەوزیعی دەكات بۆ كورت و دراز
سەدان وەك نەمروود لە كۆنە قوماش
لە دونیا دەڭیان بە ئەحكام باش

تهپیری سفید پوش بوی له پهروازه
خه لک حاله پاپین نهو له هه ورازه
ئیس تا که وه عدهی ئاخر ته دبیره
له رۆژ جمعه عومری خه تیره

توران به نه مروود دهلی

شای رهب الفراش
له شکرته بقو دئ له وردهو هه راش
له رۆژ جمعه بیت ده که ن معاش
فه رمانت چی بوو شای کونه قوماش
شو کوری هه قته که له بو پیش و پاش

نه مروود دهلی

ئه ز وه پوتخانه ده بی یه قینم
له بو ئی براهیم پو قارو قینم
له رۆژ جمعه جه نگی ده بینم
بچو پیی بلی بیه ته سه ر دینم
رای به تال کوردنه سحری ده بینم
وه شه ر و داوای هی زو ته مکینم

توران دهلی وه ئی براهیم

خه لیل خودای
ئیب راهیم نه تو خه لیل خودایی
که لامت راسته عاقل و دانای
وه عدهی وه قته هات هه رچی دی بابای

نہم روودیش دینم بہ خوی و نالی
نیمہیش لہو دورہ دکہین تہ ماشای
خودامان یہ کہہ ہیچ نابی حاشای
ہر خوی دہمینی تاو و توانای
ہازداران دہگری بہ حکم بی ہاز
شہو کورتی بینی روژ دہبی دراز

نہم روود دہلی

بؤ عرسہی نہبہرد
نوردی نقتاران بؤ عرسہی نہبہرد
توران قولہ گہل میردان جومہرد
کہس مہیلہ بہچی لہ عرسہی جومہرد
کہس مہیلہ بہچی لہ عرسہی نہبہرد
مہ شریقہ و مہ غرب بی دوور و درہنگ
بہ چہ کہہ و سلاح بجوشن بہ جہنگ
خودای نیبراہیم تازہ قوماشہ
دژمنی مہ خلوق رہب الفراسہ
ہر نہز پادشا و کونہ قوماشم
لہبو دوژمنان نالماس تہراشم

بہ نیدن اللہ رہشید دہلی

قہومی بہراز و سہگ نندان
شہرہ مہ خلوقی بی جہواز
ناکہن لہ بوتات نیعتزاز
بسووتین لہ کوورہی کہواز

به زیره زیر نهرم وه بی هاز
لیتتان دهخه هم دراز دراز
رهب الف فـراش سهـرفـراز
به خـوت و قـهـوم بی نیـاز
میـشـوولـه ی نهـرم و دم به غـاز
په خـشه و مه گـه ز باغـچه جو غـاز
که سیان قه بوول مه کهن به ناز
چاویان وه بون توکله پیـاز
گیانیاں بیزار بکهن له هاز
نه جاتیان نابی بو گـوراز
له گـردید ده چن به ژوور
به تاریکی ده بن به نوور
له حوکم و حهق ناکه ن فتوور
چاویان کـوره ده بی له دوور
چهک به دهس و هان له سنوور
بو قـسه ی زل دینه حـزوور
چی ده پرسن وه بی شـعوور
سه رخـوش ده بن وه بی خـموور
خونیاں شیرین بی وهک شه کهر
ده بینوش له مه غـزی سهـر
مه ترسن له جهنگی به شهـر
لاریان بخـه ن له دهشت و دهر

له كهسيان هيچ مهكهن گوزهر
بهد تهرين له حسه يوان و خه
بالدار ينه ي ئهرز و سه م
له هود دهبال و ورده با
ئيهوم دهوي روژي وهها
مهغزيان بدن وه بهر ههوا
دهرچين له زگ داري قسه وهق
له بو مغه غلوه بهي نه رم وهرق
سه نگر بن له بو نه هل حقه
وهك په روانه ي باد شهفه فق

ئيبيراهيم دهلي به نه مروود

هيچ نه كه ي غه له ت
نه مروود خودا نيت هيچ نه كه ي غه له ت
روژ مهنجه نيق حه تيم ناله ت
حه ق نه جاتي دام بتخه م به عله ت
به نه رم و بي هاز بدن له كه له ت
له بو سه ر كونه ي باس و مجه له ت

نه مروود دهلي به ئيبيراهيم

سحر قه ديمه ت
به كارت نايات سحر قه ديمه ت
ئيبيراهيم باي اي خودات به هيمه ت
به خو ي و له شكر سويا و حشمه ت

بگاته فریاد جهنگی بی دادت
وهددهی نزدیکه مهرگ میعادت
سوپام حازر بوو له بو کوشتارت
سه دای خودات که بایته ئیمدات
وهر نه ئیستا که زود دهکهن چارت
خواردنت دهکهن به زهر مارت
روژ مه عره که هی مهرگ و ئازارت
خودای ئاسمانی بایته زیارت
بکات چاره سهر گیان بیزارت
بهر له نواندن چاو بیستدارت

ئیراهیم دهلی

وهخت درهنگت
نه مـرود نزدیکه وهخت درهنگت
کـوتایی دینی ناله ی پهر زهنگت
پینج دهقه ی ماوه میعاد جهنگت
هایکه به له شکر بشنه فن دهنگت
قههره مانه کان شیرو په لهنگت
نه وادا خـودام بگوری رهنگت
بگن به سوقان کهفته ی بهر چهنگت
نه چـاتت ناده له روژ تهنگت
سبو که ئهوزان کیشانه ی سهنگت

جبریل به رهشید فهرماید

مروچهی بالدار

میشووله و مهگهز مروچهی بالدار

پهپولان باغ پهروانهی گــــولزار

های کهن له وختان پایهاز ئهسمار

نهرم و تکنهه بهرغــــهش نم نم

قاوخهه بهو قوشهه سولتان موهم

له کاسهه سهریان بنوشن ئهرزاق

بهو زردهوالهه بریسکهه بهراق

گرددو بین له بهین کاریزو ههرهه

میشووله و بهرغهش مروچه و مهگهز

داخل بوون به جهنگ لهشکری نه مروود

دان له گوش و چاو ئینسانی مهوچوود

لهبو گوش چاو دهستانیان دهبرد

وهک حهییوان و خهر مهگهزهیان گرد

زهربهه میشووله دهکردن جهولان

مهشغول بوون به نوش خوون روومهتان

بهعزیکه داخل دهبوته بهناو گوش

میردی تاوان بار مهغزی هاته جوش

بهربوون له گوشیان وهک گهردی پانال

له ههموو لاه بووبه قیل و قال

پهردهه کوچکیان دهکردن سولاغ

فهوارهه خوونیان تکیا له دهماغ

خه می دنالین له هه ر دهی چۆلدا
خهفت و خیزیان بوو له خاک و خۆلدا
بهه زئی دنالی به زاری و نهلیل
بۆ رهب الفراش ئامان وه دهخیل
الباقی هه ر وا دهکردن هانا
کهسهشان نام حهق الله نهوانا
نه مروود به قهلفان رومهتی پۆشی
تاقه بهرغهشی چوو بهناو گۆشی
پهروازی دهکرد بهخۆشی خۆشی
که م کهمیش له خوون کهلههی دنۆشی
نه مروود کهنعان چنگی دا له خۆل
ساغر بوو له دهنگ دهبده بهی دهۆل
میشووله کهیشی هیچ نابوو له کۆل
به چنگ و ناخون خۆلی دا بهسهه
خهفت و خیزی کرد له چۆل بی دهر
رووی کرد له مه نزل چوو بهرخت خاو
جهنگ میشووله و مهگهز بوو تهواو

توران دهچی بۆ دیدار نه مروود

له ئاخر ته دبیر جهنگ ماجه رای
توران وه زیر ئه وجسا چوو بۆ لای
بۆ هه وال پرسین دا به بی دهوای
کۆنه قوماش بوو له دار المروور
له دنیا دهر چوو بی عار مه غروور

وهكـيلى دهـكـرد لهـباتى خوـدايى
 رهب الفـراش بوو له كار دنياى
 رهب الفـراشى خوئى بهـسـهـر نهـبرد
 به مـوزـهـيهـفى خـهـيانـهـتى كـرد
 ئاخـرى شـهـر بوو روژ غـهـزايى
 چوو بۆ جـهـهـهـنـهـم كـوچ دوايى
 موقتـهـدا و مهـزهـر بوت و بوتـخـانه
 بوو بهـسـهـركـوئـهـى دريژى زهـمانـه
 ئهـرى هـهـى خـونـدهـيان معـجـهـمى ئاـدم
 زاهـيـرو باطن ئى دم و ئهـو دم
 قهـت خـهـتا نهـكهـى له حـوكـم قهـلهـم
 دهـر نهـكهـى له ياد سـولـتان سـهـرجهـم
 پادشـاي عـادل بيـناى تهـنيا تاك
 دهـهـندهـى ئهـرزاق مـهـخـلـووق ئهـفـلاك
 هـهـريهـك بهـيهـك حـال دون بهـدون دهـچى
 باقى بهـرجهـم مـهـولام دهـمـيـنى
 هـهـر يهـك بهـرهنـگى دونى پى دهـيات
 ها خوئى دهـمـيـنى مـهـولاي كـانـنات
 سهـلام كه له نووح له لاي عالـهـمين
 شـاي صـاحب زهـرهـق خوـشهـويـستى دين
 لهـگهـل ئيـبراهيم/ خـهـليل ئهـصدق وه رب العالمين
 ئهـلحـهـمـدو لله بيـناى لايـهـنام
 خـاوند سـلسـهـى نوـسهـد سهـرئـهـنـجام

كۆتاييش ياوا پەرى خاس و عام
مەجمەئەمى ئادەم باقى والسلام
تەقەللا روايەت كەلام قەدەم
هەتا سەرئەنجام خەليل ئىبراھىم

كۆتايى

لەسەر دەستخەتى رەفەت ئەحمەد عەلى
لە مېژووى ۱۹۸۵/۴/۲۳
نەقل كراوہ
وہ كۆتايى پى ھات لە ۱۹۸۶/۶/۱۸
بەدەستخەتى خۇم (۹)

پڙست

5	ياھو
8	حق اللہ دائم
11	مہدئي تهريب قالي دوو تن
14	تہوق لہعنہت بار
16	قاتيل ئوہل
27	ئو دين مہجووس

